

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Postcheckrekening N° 3185.22

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

CONGRES VAN HET VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het Statuut der verdediging in strafrechtelijke zaken

Preadvies van Mter Marcel Wijnen, Advocaat te Antwerpen.

Wie een aanvang maakt met de studie van het statuut der verdediging op strafrechtelijk gebied, voelt zich bijna onmiddellijk genoopt, beter, gedwongen zich een ernstige en angstwekkende vraag te stellen? Hoe ver is men nu eigenlijk op dit gebied gevorderd? Is de wetenschap van het strafrecht sedert den oorlog werkelijk vooruitgegaan en hebben hare praktische verwezenlijkingen op eene meer volledige wijze de persoonlijke vrijheid en de rechten van de verdediging gewaarborgd?

Spijtig genoeg moeten wij vaststellen dat het antwoord op deze vraag niet gunstig luidt, en het is m. i. niet overdreven te beweren dat wij integendeel op dit gebied eerder een achteruitgang hebben moeten ondervinden.

Een steeds groeiende verwaarloozing van de waardigheid van den menschelijken persoon, in zekere gevallen willekeurige uitingen van overheden die zich niet gecontroleerd voelen en die niet meer den tegenstand ondervinden van een advocatuur, wier strijd lust voor de handhaving van de rechten van de verdediging, en wier prestige, — ik erken het niet graag, — afgenomen hebben, — dit zijn de treurige verschijnsels die ook op dit gebied kunnen worden waargenomen.

De gevolgen daarvan zullen wij moeten aanklagen wanneer wij achtereenvolgens de problemen van het onderzoek, van de voorloopige

hechtenis, en van de instructie ter zitting zullen bestudeeren.

I° Hoofdstuk. — HET VOORONDERZOEK.

Een eerste reeks bezwaren tegen de huidige organisatie van het vooronderzoek vinden hun oorzaak in de miskennis van de beginselen die de bedrijvigheid van den Onderzoeksrchter moeten beheerschen; een tweede reeks is aan de ontoereikendheid van onze rechterlijke organisatie — en aan de daaruitvolgende misbruiken, — toe te wijten.

§ 1. De beginselen :

Voor den jongen advocaat, die voor het eerst in aanraking komt met onze strafrechtbanken, is het zeker een zware ontgoocheling wanneer hij den afgrond kan meten tusschen de beginselen die men op de Universiteit leerde : «De rechten van de verdediging zijn onaantastbaar, de betichte wordt als onschuldig beschouwd» — en de harde werkelijkheid, waar hij te leeren heeft dat al te dikwijls voor den rechter de toestand omgekeerd is : de betichte, vooral wanneer hij reeds aangehouden is, wordt voor schuldig gehouden; dat hij zijn onschuld bewijze.

De atmosfeer in dewelke de betichte zich te bewegen heeft is er eene van verborgen of openbare vijandigheid, en de voorstelling die men doet van het vooronderzoek is geworden,

gelijk de heer J. A. Roux, Raadsheer aan het verbrekingshof te Parijs, het met zooveel wijsheid doet opmerken : « de poging om de bekentenis van den betichte af te dwingen » — Ik citeer « La Recherche de l'aveu du coupable... c'est le point central de l'information préalable ». (1)

En dan, heel natuurlijk, meent men zijn toevlucht te mogen nemen tot moreele dwangmiddelen, namelijk op het gebied van de voorloopige hechtenis, en doen zich de talrijke daaropvolgende misbruiken voor, die wij hier in het licht zullen stellen.

De onderzoeksrechter zou de beschermer van den betichte moeten zijn; al te dikwijls is hij zijn aanklager; en deze houding en de verborgene vijandigheid die zij impliceert hebben voor gevolg dat hij uit het oog verliest wat het wezen van de instructie uitmaakt : het onderzoek van alle mogelijke oplossingen welke de zaak in zich sluit.

In plaats van in dien geest het onderzoek aan te vangen, vormt de onderzoeksrechter zich al te dikwijls een eerste overtuiging op basis van uiterlijke omstandigheden waardoor de betichte in een valsch licht wordt geplaatst : voortaan zal gansch het onderzoek in zekere mate den stempel dragen van zijne vooringenomen voorstelling, van zijne voorbarige zekerheid.

Met de beste voornemens, maar onder den invloed van het postulaat aan hetwelk hij zich van meet af heeft gebonden, zal de rechter het onderzoek orienteeren naar de bevestiging van de voorstelling die hij van het geval heeft opgevat, naar die bekentenis van den betichte, welke met zijne overtuiging overeenstemt.

Hoever zijn wij niet van de leer van Faustin Hélie, volgens wie de essentieele taak van den onderzoeksrechter bestaat : « dans l'examen de toutes les hypothèses qui pourraient expliquer le fait incriminé ? ».

En nochtans, al die verschillende voorstellingen worden van kant gelaten, uitgenomen eene, omdat het natuurlijk is en zoo moeilijk te voorkomen, dat een mensch van de hand wijst al wat met zijn overtuiging onvereinigbaar is.

Wat erger is, die overtuiging, die zich in zulke bedenkelijke omstandigheden gevormd heeft, zal de onderzoeksrechter aan zijn onderdanen, aan de gerechtelijke politie, aan de deskundigen, en zoo meer, mededeelen.

Tegen de gevaarlijke gevolgen van deze han-

delwijze zullen wij machteloos blijven, zoolang het onderzoek op eenzijdige wijze gebeuren zal : ik bedoel zoolang de verdediging niet zal mogen tusschenkomen.

Sedert meerdere decennien hebben de balie's en het Verbond der Belgische Advokaten er met nadruk op gewezen dat, in het belang van een billijke rechtsbedeeling, een eerste hervorming zich opdringt : het tegensprekelijk onderzoek.

Hoe is het dan te verklaren dat, niettegenstaande deze eisch zoo dikwijls en met zooveel klem tot uiting werd gebracht, de wetgever er geen gevolg heeft aan gegeven, en er steeds tegen gekant blijkt te zijn ?

Omdat, en dit moeten wij erkennen, het hier gaat over eene buitengewone kiesche vraag, omdat men vreest dat het tegensprekelijk onderzoek, de verrichtingen van den rechter in den weg zou staan, en zou vertragen, en voor gevolg zou hebben den rechter te berooven van het voordeel van zekere informatie-methodes, wier doeltreffendheid afhangt van het geheim karakter der proceduur.

Deze bezwaren zijn niet ongegrond : men mag inderdaad niet uit het oog verliezen dat, naast het recht van den betichte om verdedigd te worden, ook de samenleving haar rechten tot maatschappelijk verweer kan laten gelden, en dat ten slotte toch aan deze laatste den voorrang dient te worden toegekend.

Maar het komt mij voor dat de zoogezegde tegenstrijdigheid tusschen de noodwendigheden van de vervolging en de rechten van de verdediging, eigenlijk op een misverstand berust : namelijk, dat de voorstanders van een hervorming het op die wijze zouden verstaan dat al de fazen van het onderzoek, — ook bijvoorbeeld het getuigenverhoor, — tegensprekelijk dienen te zijn.

Het volstaat dienaangaande kennis te nemen van de laatste publicaties van de « Union Belge de Droit Pénal », om te kunnen vaststellen dat de gevraagde verbeteringen heelemaal niet zoover reiken en gekenschetst zijn door hunne gematigdheid. (2)

Maar toch zijn er toestanden die niet langer kunnen worden geduld; is het bij voorbeeld niet heusch paradoxaal dat, de betichte er belang bij heeft in de huidige toestanden in voorloopige hechtenis te worden genomen, omdat het voor hem de eenige wijze is om regelmatig op de hoogte van het verloop van het onderzoek te worden gebracht : gedenk inderdaad art. 1 Wet

van 23 Augustus 1919, dat gebiedt den bundel ter beschikking van den raadsman te stellen twee dagen vóór de verschijning in de Raadskamer; op dit oogenblik dus zal een tegensprekelijk debat plaats vinden en zal de raadsman de gelegenheid hebben de nuttige opmerkingen te laten gelden, om eventueel het onderzoek eene andere wending te geven.

De op vrije voeten gelaten betichte is van dit voordeel beroofd; van zijn bundel zal hij maar kennis kunnen nemen op het oogenblik dat het onderzoek gesloten is, het is hem niet mogelijk geweest aan vooringenomenheid of aan dwaling weerstand te bieden.

Wij komen dus tot een eerste besluit: de meest dringende der verbeteringen welke dienen ingevoerd is aan den raadman van den betichte het recht toe te kennen van kennis te nemen van den bundel, na verloop van een termijn van een maand na de eerste ondervraging van den betichte, en gebeurlijk elke maand tot de sluiting van het onderzoek.

Naar mijne meening heeft de commissie, welke door de Union Belge de Droit Pénal gelast werd met de bestudeering van de hervorming van het statuut van het vooronderzoek, wel veel schuchterheid aan den dag gelegd, toen zij de hierboven aanbevolen hervorming in principe aannam, maar de mededeeling van den bundel van den goeden wil van den onderzoekenden magistraat afhankelijk maakt. Het verslag der commissie schrijft met zooveel woorden: de onderzoeksrechter « *communiquera le dossier lorsqu'il estime que cette mesure est compatible avec les nécessités de l'instruction* ».

Kritiek uitoefenende op deze zienswijze (zitting 22-2-1937), heeft Mr Van Parys, advocaat bij het Beroepshof te Brussel, met zeer veel reden doen opmerken dat de voorgenomen hervorming niet tot de verbetering van den heerschen den toestand zou bijdragen, en maar een schijnhervorming zou zijn, indien in de praktijk hare toepassing gansch van de beoordeeling van den onderzoeksrechter moest afhangen.

« *L'observation de la pratique judiciaire* », schrijft onze confrater, « *donne lieu de craindre qu'en cette matière, les ordonnances du Juge deviendront rapidement de style et que leurs motifs (de refus) se résumeront à une de ces formules comme il en existe déjà dans bien des cas.* »

De mededeeling van den bundel dient dus verplichtend te worden gemaakt, en bovendien im-

pliceert de invoegstelling van deze hervorming de volgende bijkomende verbeteringen:

« a) de mogelijkheid dient aan de verdediging » en aan de burgerlijke partij te worden verleend, rekwes te bieden bij den onderzoeksrechter, ten einde hem die verrichtingen te zien ondernemen die zij dienstig achten tot oplossing van de zaak. De onderzoeksrechter zal aan de vraag gevolg, of geen gevolg geven, door middel van een gemotiveerde beslissing, die vatbaar is voor verhaal bij de Raadkamer. »

De commissie van hervorming is van meening dat tegen deze beslissing geen mogelijkheid van beroep moet bestaan. Wij kunnen deze beslissing niet goedkeuren, daar zij de bedoelde hervorming gansch zou ontzenuwen. Meer en meer moet aan den betichte het recht worden toegekend bij de Raadkamer bescherming te bekomen tegen de praetoriaansche macht van den Rechter.

« b) Recht voor de partijen van bijgestaan te worden door hun raadsman, wanneer zij met medebetichten of getuigen geconfronteerd worden, alsook wanneer op de plaats van het misdrijf wordt onderzocht. De magistraat zal niet bevoegd zijn om hun dit recht te ontkennen. »

« c) De Rechter is verplicht de verdediging » en de Burgerlijke Partij op de hoogte te brengen van de benoemingen van deskundigen en hun kennis te geven van de voorgenomen zending, die hun wordt toebedeeld. Het recht voor de belanghebbende partijen rekwes te bieden ten einde een of meerdere deskundigen aan de door den rechter aangeduide toe te voegen, en eventueel hun zending te doen uitbreiden.

» Eindelijk zou kopij van het verslag moeten diging en aan de burgerlijke partij, en zou worden medegedeeld, ten minste 48 uren voor de sluiting van het onderzoek, aan de verdediging deze het recht hebben rekwes te bieden om omtrent den inhoud van het verslag gehoord te worden. »

De hier voorgestelde hervormingen zouden zeker op een aanzienlijke wijze de rechten van de verdediging waarborgen tegen de gebeurlijke misbruiken en gevaren van het eenzijdig onderzoek, zonder nochtans de voordeelen die de sociale orde in het eenzijdig karakter van het onderzoek vindt, in gevaar te brengen.

§ 2. Ontoereikendheid van onze rechterlijke organisatie en de daaruitvloeiende misbruiken.

Sedert den oorlog is onze samenleving er nog niet in gelukt haar evenwicht terug te vinden.

Financieele zaken, vervolgingen wegens laster- en eerroof, persprocessen, — al typische gevallen van onrustige tijden, — nemen de activiteit van onze rechtbanken in beslag, vooral in de groote agglomeraties. De criminaliteit heeft toegenomen en talrijke nieuwe wetten zijn van strafsancties voorzien : het gevolg daarvan is dat de taak der onderzoeksrechters op een ontzaglijke wijze toegenomen heeft in vergelijking met de vooroorlogsche toestanden.

Heeft de Staat in de behoeften van dezen nieuwen toestand voorzien ? Heeft hij namelijk het rechterlijk personeel op evenredige wijze vermeerderd ? Nog eens moeten wij tot onze spijt een tekortkoming vaststellen : door de miskennis van de noodwendigheden eener normale rechtsbedeeling, en laat ons zeggen, door zijne vrekkingheid, heeft de Staat de recruteering van een bevoegde, op de hoogte van haar kiesche taak staande magistratuur in gevaar gebracht.

De Staat bezoldigt op onvoldoende wijze zijne magistraten, en verzuimt het getal ervan op een redelijk cijfer te brengen.

Het gevolg daarvan is dat de onderzoeksrechter voor een te zware taak, — in zekere gevallen voor een onmogelijke taak, — wordt geplaatst; het onderzoek, dat aan oudere en ervaren rechters zou moeten worden toevertrouwd, wordt integendeel aan de jongste magistraten toebedeeld, omdat de ouderen met recht neiging hebben zich van dezen plicht, die hunne kracht te boven gaat, te ontdoen en hem op andere schouders te schuiven.

Een eerste bezwaar is dus dat het onderzoek aan de jongste rechters toevertrouwd wordt. Hier is natuurlijk geen sprake van hun bevoegdheid, hun wetenschappelijke waarde in twijfel te trekken, maar toch kunnen zij geen aanspraak maken op de essentieele deugden van een ouderen rechter : de ervaring, de kennis van menschen en zaken. De hoedanigheden van de jeugd bezitten zij : volharding, werklust, ...maar ook de gebreken : te kort aan bezadigdheid, eenzijdigheid van den gedachtengang, miskennis somwijlen van het ware verband tusschen de feiten van de zaak.

Een tweede en zeker nog meer gewichtig bezwaar is het feit dat het getal onderzoeksrechters niet meer in evenredigheid is met de ge-

vergte taak, die hunne macht te boven gaat en die zij niet op eene behoorlijke wijze kunnen vervullen.

Ons werd de gelegenheid niet verschaft den toestand in de verschillende rechterlijke gebieden na te gaan. Wel is ons de toestand in Antwerpen bekend, waar voor den oorlog zes onderzoeksrechters in functie waren, terwijl sedert den oorlog, en tot deze laatste tijden, enkel 5 onderzoeksrechters aan eene op reusachtige wijze toegenomen taak het hoofd moesten bieden. Onlangs werd eindelijk een 6de onderzoeksrechter benoemd.

Ook te Brussel, waar elk onderzoeksrechter gemiddeld 300 zaken per jaar af te handelen heeft, — dus een per dag, — is dit natuurlijk overdreven, en nochtans te Antwerpen heeft iedere onderzoeksrechter bijna 600 zaken per jaar te behandelen.

Welke zijn en welke moeten natuurlijkerwijze de gevolgen van een zulkdanigen toestand zijn ? Overwerking van den rechter en diensvolgens slecht afgehandeld werk, — al te dikwijls voor den betichte verlenging van de voorloopige hechtenis.

Een onderzoeksrechter, wiens naam wij natuurlijk niet kunnen veropenbaren, zegde ons onlangs : « ik werk dag en nacht en nochtans ben ik zoo door de talrijke verrichtingen van mijne taak in beslag genomen dat ik sedert eene maand belet ben een onderzoek voort te zetten van eene zaak, en de betichte is in voorloopige hechtenis ».

Een derde bezwaar brengt ons tot het bespreken van een ander zeer gewichtig punt : de onderzoeksrechter die zich wil rekenschap geven dat hij onmogelijk in staat is door eigen krachten zijn taak te volbrengen, wordt er toe gedwongen die taak aan anderen toe te vertrouwen; hij maakt gebruik van de uitvlucht — en ik leg den nadruk op het woord — van de gerechtelijke politie.

§ 3. Zending van de Gerechterlijke Politie.

Er valt niet aan deze treurige vaststelling te ontkomen dat, in onze groote steden, de gerechtelijke politie de plaats heeft ingenomen en de rol vervult van den onderzoeksrechter. Deze handelwijze stelt een misbruik daar dat aanleiding heeft gegeven tot hevige kritiek en dat inderdaad met klem moet worden aangeklaagd, daar zij onwettig is en de rechten van de verdediging in gevaar brengt.

Welke is de bevoegdheid, — laat ons maar zeggen de macht van de gerechtelijke politie?

In de werkelijkheid: ontzaglijk en al omvattend, om het juiste woord te gebruiken: een praetoriaansche macht.

Maar, wat leert ons de Wet daaromtrent? De wet van 7 April 1919, houdende instelling van de nieuwe officieren bij het Parket?

Wij bezitten spijtig genoeg geen volledig commentaar van de wet en dit verzuim zal er wel toe bijgedragen hebben het misbruik dat men van deze min of meer geheimzinnige instelling heeft gemaakt, te bevorderen.

Maar gelukkig zijn de parlementaire bescheiden van de wet leerrijk en zal het niet onnuttig zijn er een of ander passage uit te citeeren.

Het principieel van de wet ligt hierin, dat de officieren van de gerechtelijke politie hulpambtenaren van den Prokureur des Konings zijn: van den Prokureur des Konings, dat is van belang. Zij werden aangesteld omdat de ambtenaren van het Parket in het Wetboek van Str. Pl. opgesomd, alleenlijk bevoegdheid hebben in het beperkt gebied door de wet aangeduid. De nieuwe ambtenaren hebben integendeel bevoegdheid op een ruimer gebied, namelijk dat van het Beroepshof, maar, gelijk de reeds bestaande hulpambtenaren, zijn de officieren van de gerechtelijke politie de helpers van den Prokureur des Konings, niets minder, maar ook niets meer.

Gedurende de bespreking van de wet in de Kamer werd de vraag gesteld te weten of de officieren der gerechtelijke politie ook officieren van het Openbaar Ministerie zouden zijn. De verslaggever, heer Behaegel, gaf aan de vraag een absoluut ontkennend antwoord; ik citeer letterlijk: « A cette question il faut répondre négativement d'une façon absolue. L'officier de Police Judiciaire est un agent de recherche, ce qu'on appellerait en Angleterre un détective, il n'est pas autre chose. »

Senator Van der Borgh stelde de vraag: « Kunnen de officieren der gerechtelijke politie aan de door hen gehoorde getuigen den eed doen afleggen? Kunnen zij tot onderzoeksmaatregelen overgaan gelijk de rechter? » en de Minister van Justitie, de heer Vandervelde, antwoordt eens te meer ontkennend: « J'estime, — verklaart hij met zooveel woorden, — qu'ils ne peuvent pas le faire. » (3)

De Prokureur des Konings is niet bevoegd om het onderzoek van de zaken in handen te ne-

men, alleenlijk de onderzoeksrechter kan dat doen, a fortiori is de officier der gerechtelijke politie daarvoor niet aangewezen.

Er wordt nochtans algemeen beroep gedaan op artikel 10 van de wet: « de prokureur des Konings, de substituten en de rechter van instructie hebben het recht den bijstand in te roepen van al de ambtenaren der gerechtelijke politie en ze af te vaardigen tot de vervulling van al de akten der rechterlijke politie, behoudens de beperkingen door de wet gesteld. »

Is hier de tekst te vinden die aan den onderzoeksrechter de mogelijkheid verleent om de gerechtelijke politie met zijne instructioneele bevoegdheid te gelasten?

Mijns inziens niet. De tekst, tenzij men zijn toevlucht neemt tot een sophistische verklaring, laat dat niet toe, om reden hij maar de overdracht van de bevoegdheid « tot vervulling van akten der rechterlijke politie » voorziet; dat zijn b.v. huiszoekingen, inbeslagnemingen van stukken, en zoo meer. (4)

Maar getuigen onderhooren, b.v., dat is heelemaal niet een opsporingsakt en het is deze ver richting nochtans die bij zekere rechtbanken door den onderzoeksrechter aan de rechterlijke politie wordt toevertrouwd, en de getuigenissen, waarvan zij proces-verbaal opmaken, worden doodgewoon aan den bundel toegevoegd en dienen als bewijsstukken.

De gevolgen eener zulkdanige onwettige handelwijze zijn dat de rechten van de verdediging in gevaar worden gebracht:

1° Den betichte wordt de waarborg ontnomen die hij moet vinden in de professionnele bekwaamheid en in de ervaring van den rechter;

2° Hij verliest ook de waarborg van de eedaflegging der getuigen.

Voortaan — en klinkt dit niet paradoxaal? — is de onderzoeksrechter de eenige die nog verplicht is artikel 75 van het W. B.: « de getuigen zullen den eed afleggen », in acht te nemen. De officier der gerechtelijke politie is niet aan dezen regel gehouden. Zoo dus, wat den onderzoeksrechter zelf niet mag doen, omdat de eerbied van de rechten van de verdediging het hem verbiedt, mag hij laten doen door minder bevoegden dan hijzelf, zijn hulpambtenaren, mits doodgewoon zijn bevoegdheid aan hen over te dragen!

Op die wijze moeten zich noodzakelijkerwijze de erge onregelmatigheden voordoen, die wij allen in zekere gevallen hebben kunnen consta-

teeren : b.v. de officier van gerechtelijke politie ontvangt al de getuigen te zamen in zijn kabinet. Hij ondervraagt ze, de eene in tegenwoordigheid van de anderen, en wanneer een belangrijke of invloedrijke getuige wordt onderhoord, mag men zeker zijn dat al de volgende verklaringen de trouwe weergave zijn van de eerste getuigenis.

Alzoo kan men, wel is waar, vlug en zonder groote krachtsinspanning tot eene verpletterende eenstemmigheid tegen den betichte komen, maar is dit eene gezonde rechtsbedeeling?

Zijn dit gefingeerde gevallen?

Het weze mij dan toegelaten U kennis te geven van het volgende proces-verbaal van de gerechtelijke politie dat, mij dunkt, een typisch voorbeeld daarstelt : het is de weergave van een getuigenverhoor, « en », verklaart de getuige, « ik ben hier aanwezig geweest tijdens het onderhoor van den anderen getuige... Ik kan alleen zeggen dat al wat die getuigen hier heden tegenwoordig verklaard hebben, betreffende het gedeelte der feiten welke zich hebben voorgedaan te... juist is en dat ik er niets van te weerleggen heb. »

Ik meende mij nochtans te herinneren dat er een artikel 73 bestaat, dat aan de onderzoeksrechters beveelt de getuigen afzonderlijk te hooren? Van welke beteekenis is het dan nog, wanneer de officier van gerechtelijke politie, in principie onbevoegd, dezen regel over boord gooit en al de getuigen samen onderhoort? Wanneer de processen-verbaal, die hij er van opmaakt, met de andere stukken aan den bundel worden toegevoegd en men hun dezelfde waarde toekent als aan de ondervragingen gedaan door den rechter? Wie zal kunnen beweren dat het niet juist die elementen zijn, op zoo bedenkelijke wijze verzameld, die voor de rechtbank beslissend zullen zijn?

Naar mijne meening is het van overgroot belang dat de advocaten, die zulke misbruiken in den loop van een proceduur bestatigen, ter zitting geschreven besluiten nederleggen, strekende tot de verwerping van al de ondervragingen van de getuigen in den loop van het onderzoek door de rechterlijke politie afgenomen. Dit zou in elk geval een waardige en wij willen hopen eene beslissende protestatie daarstellen.

Wij hadden met dit tweede deel onzer studie geëindigd, toen ons de redevoering in handen is gevallen, welke op 18 November 1936 door een voornaam confrater uit Brussel, senator Pho-

lien, in den Senaat uitgesproken werd. Met kracht teekent hij verzet aan tegen de misbruiken die wij hier in het licht hebben gesteld. Ik citeer : « Tout cet état de choses est extrêmement grave — verklaart hij — car la sincérité de l'instruction est bouleversée. Je vous demande, Monsieur le Ministre, de veiller à ce que l'on revienne à la règle qui est : l'instruction est faite par les magistrats que la loi qualifie à cette fin... »

De politiek ook heeft hare gelukkige wisselvalligheden! Mogen wij hopen dat de huidige heer Minister van Justitie de wijze opmerkingen van senator Pholien indachtig zal zijn en er gevolg zal aan geven?

IIe Hoofdstuk. — DE VOORLOOPIGE HECHTENIS.

Tegen de wijze op dewelke de wet betreffende de voorloopige hechtenis toegepast wordt, meenen wij de volgende kritiek te kunnen aanvoeren :

1° Al te dikwijls is de oorzaak van de voorloopige hechtenis niet te vinden in een der verschillende redenen door de wet zelve voorzien, maar is die te wijten aan de aandoening welke het misdrijf bij de openbare meening heeft verwekt. Ik herinner mij dienaangaande een onlangs voorgevallen feit : in een schiettent, op een kermis, had een kind een karabijn in de handen, aan dewelke het een defekt constateerde. Het overhandigt het wapen aan de uitbaatster der tent en deze, door een onhandig gebaar, lost het schot op het kind, dat gedood wordt. De vrouw werd onmiddellijk gearresteerd en ter beschikking van den heer Prokureur des Konings gesteld. Men vraagt zich af waaron eigenlijk op zulke brutale wijze tegen deze vrouw werd ingegrepen? Was zij een gevaarlijke misdadigster en was door haar de openbare rust in gevaar gebracht? Zocht zij aan de vervolgingen te ontsnappen?

Wie zal gelooven dat het noodig was die arme vrouw op te sluiten, wier leven door dit tragisch ongeval verwoest werd, wier materiele toestand door de gevolgen hiervan aangetast werd?

2° Al te dikwijls maken de onderzoeksrechters nog misbruik van hun praetoriaansche macht om over de in hechtenisneming te beslissen. Het zal zeker niet onnuttig zijn U aan de terechtwijzing te herinneren welke omtrent deze vraag werd gemaakt door de Association Internationale de Droit Pénal, toen zij antwoord gaf op

de vraag haar door een sectie van den Volkenbond gericht: « De voorloopige hechtenis, stelt de Association vast, mag nooit tot een opsporingsmiddel ontaarden; het is en moet blijven een eenvoudige, loutere waakmaatregel, en raadsheer Roux, van het Hof van Verbreking van Frankrijk, levert van deze stelling het volgende commentaar:

« Une autre cause plus profonde même peut être assignée à ces abus de force, à ces actes de contrainte physique ou morale exercée contre les détenus: le fait que la recherche de l'aveu du coupable est le point central de l'information préalable.

» C'est cette conception plus principale de l'instruction qui transforme le caractère de la détention préventive à faire de la simple mesure de garde que celle-ci devrait être, un procédé d'information. De là l'abus des détentions préventives prononcées sans qu'aucun motif qui les justifie se rencontre et ordonnées simplement parce qu'on espère, dans le désarroi que provoque la privation, de la liberté, obtenir plus aisément un aveu de culpabilité. » (5)

Het is naar aanleiding van deze voorstelling dat men gevallen tegenkomt van voorloopige hechtenis die gedurende meerdere maanden voortduren, b.v. tegen vreemdelingen, om de eenvoudige reden dat men in het buitenland inlichtingen heeft gevraagd nopens hunne zedelijkheid of hun vorig gedrag, inlichtingen die men trouwens in meerdere gevallen te vergeefs heeft verwacht.

3° Om wille van deze gebeurlijke neiging, om de voorloopige hechtenis voor een instructie-maatregel te houden, is het noodig de afschaffing zonder meer van artikel 3 van de wet van 20 April 1879 te eischen.

Zekere buitenlandsche wetgevingen kennen aan den betichte het recht toe alleenlijk maar in bijzijn van zijn raadsman te worden onderhoord: Zoo ver willen wij zelfs niet gaan! en wij vragen dus niet het tegensprekelijk onderzoek, maar het zou zeker billijk zijn dat de betichte ten minste zijn advocaat zou kunnen raadplegen alvorens hij voor den onderzoeksrechter verschijnt. Deze steun kan hij niet missen op dit voor hem zoo gewichtige oogenblik, waar hij een zwaren en al te dikwijls niet evenredigen strijd te voeren heeft.

De ingeheimhouding van den betichte is trouwens een overblijfsel van de folteringsmethodes

die het oude regiem eigen waren. Zij past niet in ons modern strafrecht.

4° Eindelijk en eens te meer dient er op gewezen dat in vele rechtbanken de eerste oorzaak van de onaannemelijke verlenging van de voorloopige hechtenis te vinden is in de gebreken van onze rechterlijke organisatie en vooral in het onvoldoende getal van instructie-magistraten.

Om het zacht uit te drukken blijft de betichte opgesloten « pour faire antichambre », omdat de rechter te veel werk heeft om onmiddellijk zijn zaak te onderzoeken.

Naar aanleiding van dezen toestand heeft de Association Internationale de Droit Pénal kritiek uitgeoefend op het rekiem zelf van de voorloopige hechtenis. Deze kritiek keuren wij volmondig goed. Het is b.v. niet aan te nemen dat de betichte, die voorloopig toch als onschuldig dient beschouwd, in de gevangenis aan hetzelfde regiem wordt onderworpen als de gevangenen van gemeen recht.

De Association vraagt dat voor hen bijzondere arresthuizen zouden worden ingericht. Het volstaat niet, meent zij, in de gevangenis twee secties in te richten; het is noodig dat afzonderlijke gebouwen aan de betichten worden toegewezen en de Association geeft daarvan de volgende, mijns inziens, zeer beslissende verrechtvaardiging:

« maison de peine et maison d'arrêt ou de détention doivent autant que possible être distinctes, afin que la note d'infamie, qui s'attache à faire franchir les portes d'une prison n'atteigne pas celui qui pourrait être mis ultérieurement hors de la poursuite dont il est l'objet, par une ordonnance de non lieu ou un jugement d'acquiescement. » (6)

Misschien is de Staat bij ons niet in een zoo schitterenden geldelijken toestand, dat hij tot die radikale maatregelen zijn toevlucht kan nemen. Nochtans moeten wij er op aandringen om eene humanisatie van het regiem in de gevangenis zelf te bekomen.

Laat staan dat men streng ingrijpt tegen recidivisten, maar het lijkt mij overdreven, aan een burger, misschien wel een eerlijk burger, die het slachtoffer is geweest van eene missing, de harde tucht op te leggen die voorbehouden dient te worden aan gewone misdadigers. Is het b.v. niet ergerlijk dat men hem verplicht zijn bretellen af te geven onder voorwendsel dat hij er gebruik zou kunnen van maken om zich op

te hangen? Dat hij met zijn gezicht tegen den muur gekeerd naar de bevelen van den cipier moet wachten? Dat hij in de binnenplaats met de veroordeelde misdadigers zijne dagelijksche wandeling moet maken? Dat hij den bezoeker achter de tralies moet ontvangen, « *derrière les barreaux d'une cage, qui le montre déjà tranché de la vie libre et semblable à une bête fauve dont on redoute la morsure,* » zegt op eenigszins romantische wijze de raadsheer Roux, wiens opmerking toch, van psychologisch standpunt beschouwd, met de werkelijkheid overeenstemt?

Is het aan te nemen dat, wanneer hij zich te verplaatsen heeft, betichte geboeid wordt, wanneer artikel 310 van het Wetboek met zooveel woorden verklaart, dat hij vrij zal verschijnen en alleenlijk maar door bewakers begeleid, ten einde eene poging tot ontvluchting te voorkomen?

Als besluit wil ik de meening vooruit zetten dat het gerecht niets van zijn gezag, noch van zijn prestige zou verliezen, indien het op een menschenlijke wijze ingreep, wanneer het gaat om de maatschappij te beschermen tegen de gevaren, die zij gebeurlijk te ondervinden heeft vanwege burgers, die nog niet veroordeeld zijn.

IIIe Hoofdstuk. — DE ZITTING.

Wij zullen het nu hebben over een informatie-middel ter zitting gebruikt en tegen hetwelk, naar onze meening, de meest ernstige bezwaren bestaan, omdat het bijzonder gevaarlijk is voor den betichte: ik bedoel het zittingsblad, waarin de verklaringen van getuigen en betichte opgenomen worden en die voor den rechter en gebeurlijk voor het Hof van Beroep de waarde zullen hebben van geschreven bewijsstukken.

Welnu, in werkelijkheid is de betichte op dit gebied heelemaal afhankelijk van den goeden wil, van de oplettendheid en van de verstandigheid van den griffier. Zekere van die ambtenaren vervullen op voortreffelijke wijze hun kiesche taak, maar men moet wel erkennen dat zij de figuur maken van de « *rari nantes in gurgite vasto* » van Virgilius.

Al te dikwijls is het zittingsblad op een gebrekkige wijze gehouden. In zekere gevallen is de toestand doodeenvoudig beschamend; het is trouwens, en ik erken het graag, bijna onmogelijk aan den griffier, die voortdurend verstrooid wordt door zijn talrijke andere verrichtingen ter zitting, op eene degelijke wijze het zittingsblad te houden.

De definitieve oplossing zou zijn de instelling van registratie-microphonen in de zittingszalen. Deze toestellen bestaan en leveren prachtige uitslagen. Zij werden trouwens in zekere rechtbanken in Nederland geplaatst, maar het groote bezwaar tegen de veralgemeening van het systeem is, dat die toestellen zoo geweldig duur kosten, dat er voor het oogenblik geen sprake is — de bekentenis werd ons door de technici van de Philips Fabrieken zelve gedaan — van ze op de markt te brengen. Het is nochtans niet uitgesloten dat eene veralgemeening van het systeem op eene aanzienlijke wijze de kosten ervan zouden verminderen.

In dit geval zou het gerecht van een informatie-werktuig worden voorzien, in vergelijking van het welk het zittingsblad weldra een voorhistorisch instructiemiddel zou schijnen.

Intusschentijd zou men in elk geval aan den betichte, die zich bereid verklaart in de kosten ervan te voorzien, moeten toelaten van dit bewijsmiddel gebruik te maken. De opgenomen toonfilm zou dezelfde bewijskracht worden toegekend als aan het zittingsblad.

VOORGEDRAGEN BESLUITEN.

Het Verbond der Belgische Advocaten, in hare jaarlijksche algemeene vergadering, gehouden te Audenaarde en Kortrijk op 25 en 26 Juni 1938, na kennis te hebben genomen van de praeadviezen haar door Mr. Sasserath en Mr. Wijnen voorgelegd, betreffende de hervorming van het statuut van de verdediging, en die te hebben besproken:

I. — stelt vast dat in de belangrijke agglomeraties van het land de onderzoeksgerechten niet meer op de hoogte zijn van de behoefte eener normale rechtsbedeeling. Dat het diensvolgens noodig blijkt:

1° de bezoldiging der magistraten op een degelijke wijze te verhoogen, ten einde aan het gerecht de collaboratie van ervaren en voornamelijk krachten te verzekeren;

2° het getal der onderzoeksrechters, in de belangrijke rechtbanken van eersten aanleg, te verhoogen in evenredigheid met het steeds toenemend getal zaken die hen werden toevertrouwd en de verrichtingen die van hen geveerd worden.

II. — Vestigt de aandacht van den heer Minister van Justitie op de noodzakelijkheid die er bestaat dat de onderzoeksrechters er voor zorgen dat de gerechterlijke politie de grenzen die

de wet aan hunne bevoegdheid oplegt, niet zou overschrijden.

Dat het dus aan de gerechtelijke politie verboden moet worden tot verrichtingen over te gaan die tot het eigenlijk onderzoek behooren, namelijk getuigenverhoor, inbeslagneming en zoo meer.

Dat deze verrichtingen door de wet uitdrukkelijk aan de onderzoeksrechters worden toebedeeld, en dat men zich aan den tekst van de wet moet houden.

III. — Drukt den wensch uit dat, met het oog op de handhaving van de rechten van de verdediging, een wettelijke tekst door de Kamers zou worden gestemd, die de volgende principes in acht zou nemen :

a) de mogelijkheid dient aan de verdediging en aan de burgerlijke partij te worden verleend, rekwist aan te bieden bij den onderzoeksrechter, teneinde hem die verrichtingen te zien ondernemen die zij dienstig achten tot oplossing van de zaak.

De onderzoeksrechter zal aan de vraag gevolg of geen gevolg geven, door middel van een gemotiveerde beslissing, die vatbaar is voor verhaal bij de Raadkamer.

b) Recht voor de partijen van bijgestaan te worden door hun raadsman, wanneer zij met medebetichten of getuigen geconfronteerd worden, alsook wanneer op de plaats van het misdrijf wordt onderzocht. De magistraat zal niet bevoegd zijn om dit recht te ontfangen.

c) De rechter is verplicht de verdediging en de burgerlijke partij op de hoogte te brengen van de benoemingen van deskundigen en hun kennis te geven van de voorgenomen zending, welke hun wordt toebedeeld. Het recht dient de belanghebbende partijen te worden toegekend rekwist aan te bieden, teneinde een of meerdere deskundigen aan de door den rechter aangeduide toe te voegen, en eventueel hunne zending te doen uitbreiden.

Eindelijk zou kopij van het verslag moeten worden medegedeeld ten minste 48 uren voor de sluiting van het onderzoek, aan de verdediging en de burgerlijke partij en zouden dezen het recht moeten hebben rekwist aan te bieden om omtrent den inhoud van het verslag gehoord te worden.

IV. — Drukt den wensch uit dat de onderzoeksrechter en het parket er attent op worden gemaakt dat aan de voorloopige hechtenis haar uitzonderlijk karakter zou worden bewaard.

V. — Het Verbond der Belgische Advocaten is ook van meening dat het behouden in onze wetgeving van artikel 3 van de wet van 20 April 1874 niet verenigbaar is met de rechten van de verdediging, noch met de behoeften eener gezonde rechtsbedeeling. Het Verbond vraagt dus dat bedoeld artikel uit de wet zou verdwijnen en dat het aan betichte, die in hechtenis is genomen, mogelijk weze ten allen tijde zijn advocaat te raadplegen.

VI. — Drukt den wensch uit dat de voorloopige hechtenis op eene voldoende wijze van de gewone strafrechtelijke hechtenis zou worden gedifferentieerd, namelijk door inrichting van bijzondere arresthuizen of ten minste door toekenning aan de in hechtenis genomen betichten van een bijzonder regiem, namelijk wat betreft het ontvangen van bezoeken en de afschaffing van maatregelen die een ergerlijk karakter voor betichten hebben.

VII. — Het Verbond legt den nadruk op de noodzakelijkheid een betere opname te verzekeren van de getuigenissen of verklaringen van betichten in het zittingsblad. Met voldoening zou zij de invoering in de zittingszalen van registratie-apparaten tegemoet zien, ten einde eene volledige en trouwe weergave van de debatten en getuigenissen te verzekeren.

-
- (1) Rev. Intern. Dr. Pénal : 1938; 1° tr. P. 14.
 - (2) Pr. Verb. Zitting 19 December 1936, in Revue de Droit Pénal et de Criminologie.
 - (3) Parlementaire Bescheiden : Senaat, Zitting van 28-3-1919, blz. 193.
 - (4) Zie namelijk Mercuriaal van den Heer Prokureur Generaal Servais, 1921.
 - (5) Revue Internationale de Droit Pénal, 1° tr. 1933, n° 1, blz. 14 en vlg.
 - (6) Revue Internationale de Droit Pénal, 1938, n° 1, blz. 15.
-

ERRATUM.

In ons vorig nummer verscheen het preadvies van Mr G. Varendonck : *Het vraagstuk van de werkloosheid der intellectueelen in verband met het beroep van advocaat.*

Bij vergissing werd hierbij vermeld dat Mr Varendonck ingeschreven was als advokaat bij het Hof van Beroep te Brussel. Men gelieve te lezen : bij het Hof van Beroep te Gent.

RECHTSPRAAK

283

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 3 Mei 1938.

Voorzitter : M. Soenens.
Raadsheer : M. Fontaine.
O. M. : M. Cornil.

STRAFRECHTSPLEGING. — BEVEL VAN VERZENDING VOOR CORRECTIONEELE RECHTBANK. — VERZET WEGENS ONBEVOEGDHEID. — ART. 539 W. B. VAN STRAFRECHTSPLEGING. — ONDERSCHIED TUSSEN ONBEVOEGDHEID EENER RECHTSMACHT EN ONONTVANKELIJKHEID EENER VORDERING.

Op grond van de artikelen 135 en 539 van het Wetboek van Strafvordering is een betichte enkel ontvankelijk verzet aan te tekenen tegen een bevel der Raadkamer dat hem verzendt voor de Correctionele Rechtbank, wanneer hij de onbevoegdheid van de Rechtbank van eersten aanleg of van een onderzoeksrechter opwerpt.

Wanneer een betichte doet gelden dat de Raadkamer reeds over zijn geval heeft geoordeeld werpt hij geenszins de onbevoegdheid van de Raadkamer op, doch enkel de onontvankelijkheid der vordering van het Openbaar Ministerie en is bijgevolg zijn verzet tegen het bevel van de Raadkamer niet ontvankelijk.

De onbevoegdheid eener rechtsmacht bestaat uitsluitend in het betreden van een bevoegdheidsgebied dat tot een andere rechterlijke overheid behoort.

Gommers J.

Overwegende dat het arrest der Kamer van inbeschuldigingstelling van het beroepshof van Brussel in datum 16 Februari 1938, tegen hetwelk de voorziening gericht is, het verzet door aanlegger tegen het bevel der Raadkamer, der rechtbank van eersten aanleg te Turnhout in datum 28 December 1937 aangeteekend niet ontvankelijk heeft verklaard;

Overwegende dat dit bevel aanlegger verzonden had voor de boetstraffelijke rechtbank te Turnhout onder betichting van te Herenthout, kanton Herenthals, op 7 Januari 1937 : a) vrijwillig slagen of verwondingen te hebben toegebracht aan Verwerft Karel, zonder het oogmerk om te dooden, deze slagen of verwondingen hebbende nochtans den dood van Verwerft Karel veroorzaakt; b) tegen den geëerdigden jachtmeester Verwerft Karel, handelende ter uitvoering van de wetten, met geweld of bedreiging weerstand te hebben geboden, deze wederspannigheid gepleegd zijnde door een enkelen persoon, voorzien van wapen;

Overwegende dat, in zijn besluiten op 15 December 1937 voor de Raadkamer genomen, aanlegger verklaarde de onbevoegdheid van deze rechtsmacht op te werpen, zich daarop steunende : dat zij alreeds over zijne daad had te beslissen gehad, toen de Procureur des Konings zijn verzending voor het Assisenhof, wegens moord op Karel Verwerft had

geëischt; dat de Raadkamer beslist had dat beklaagde moest verzonden worden voor moord, oplossing die gevolgd was geweest door de Kamer van Inbeschuldigingstelling te Brussel; dat zij aldus hare bevoegdheid, voor wat betreft de daad door aanlegger gepleegd definitief en onherroepelijk had uitgeput, en dat zij niet een tweede maal over dezelfde daad kon beslissen. Maar overwegende dat aanlegger niet beweerde dat, in geval de Raadkamer in zake besliste, zij de bevoegdheid van een ander rechterlijke overheid zou betreden hebben; dat, in werkelijkheid, het middel enkel strekte tot de toepassing van het rechtsbeginsel gehuldigd in artikel 1 der wet van 21 April 1850, en slechts de ontvankelijkheid der openbare actie in betwisting bracht;

Overwegende dat het bestreden arrest niet over bevoegdheid wijst, en dat het geen eindvonnis is, in den zin van artikel 416 van het wetboek van Strafvordering; dat, derhalve en krachtens gezegde bepaling, de voorziening niet ontvankelijk is;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening, verwijst aanlegger in de kosten.

Bovenstaand arrest van het Hof van Verbreking verwerpt de voorziening tegen het hiernavolgend arrest van het

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL Kamer van Inbeschuldigingstelling

16 Februari 1938.

Voorzitter : M. Mechelynck.
Raadsheeren : MM. Van Dyck en Eyben.
O. M. : M. H. Sabbe.

Gehoord het verslag gedaan aan de Kamer van Inbeschuldigingstelling door Mijnheer Sabbe, Substituut van den heer Procureur Generaal, en gezien zijn geschreven en ondertekend aanzoek alsook al de stukken van het proces met het bovengezegd bevel overgemaakt, alles ter tafel gelegd, het bovengezegd aanzoek luidende als volgt :

De Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel;

Gezien de stukken der rechtspleging gevolgd door den heer Onderzoeksrechter van Turnhout;

Gezien het bevel der Raadkamer der rechtbank van eersten aanleg te Turnhout, in datum van 28 December 1937, de verzending bevelend voor de correctionele rechtbank van het rechterlijk arrondissement van Turnhout, van beklaagde Gommers, Josephus-Ludovicus, landbouwer, geboren te Herenthout, op 18 Maart 1910, wonende te Herenthout, wijk 4, nr 6;

Beticht van te Herenthout, kanton Herenthals, op 7 Januari 1937 :

a) Vrijwillig slagen of verwondingen te hebben toegebracht aan Verwerft Karel, zonder het oogmerk om te dooden, deze slagen of verwondingen

hebbende nochtans den dood van Verwerft Karel veroorzaakt;

b) Tegen den beëdigde jachtwachter Verwerft Karel, handelende ter uitvoering van de wetten, met geweld of bedreiging weerstand te hebben geboden, deze wederspanningheid gepleegd zijnde door één enkelen persoon, voorzien van wapenen;

Gezien het verzet door betichte tegen bedoeld bevel aangeteekend op 28 December 1937 en dit op grond der onbevoegdheid van de Raadkamer;

Aangezien betichten het recht hebben in verzet te gaan tegen beschikkingen der Raadkamer, die hen naar het oordeelrecht verwijzen in het geval voorzien bij artikel 539 van het wetboek van strafvordering, namelijk, wanneer zij voor de raadkamer de exceptie van onbevoegdheid van den onderzoeksrechter of van de raadkamer zelve opgeworpen hebben;

Aangezien de betichte Gommers Josephus Ludovicus in zijn besluiten, gedagteekend van 15 December 1937, voor de raadkamer der rechtbank van eersten aanleg te Turnhout de onbevoegdheid dezer raadkamer heeft opgeworpen in de volgende overwegingen :

« Aangezien de raadkamer reeds te beslissen gehad heeft over de daad van Gommers, wanneer de heer Procureur des Konings de verzending heeft gevraagd van Gommers voor het Assisenhof wegens moord op Karel Verwerft;

» Aangezien alsdan de raadkamer hoegenaamd niet gebonden was door de kwalificatie aan deze daad van Gommers door het Parket gegeven;

» Dat wel integendeel de Raadkamer het recht, en de plicht, had de zaak te onderzoeken van alle zijden, in al hare bestanddeelen, voorkomen en mogelijkheden in te zien;

Dat de raadkamer na dit onderzoek even goed de betichting in een enkele verzending voor slagen, vrijwillig of onvrijwillig, met of zonder bezwarende omstandigheden, als van moord, kon oplossen;

Dat de Raadkamer er geoordeeld heeft dat betichte moest verzonden worden voor moord, oplossing die gevolgd is geworden door de Kamer van Inbeschuldigingstelling te Brussel;

» Dat aldus de Raadkamer van Turnhout hare macht en hare bevoegdheid voor wat betreft de daad door Gommers gepleegd definitief en onherroepelijk heeft uitgeput en dat zij niet eene tweede maal over dezelfde daad kan oordeelen, en ditmaal in haar besluit het tegenovergestelde zeggen van wat zij de eerste maal heeft vastgesteld »;

Aangezien de Raadkamer der rechtbank van eersten aanleg te Turnhout zich, in hare beschikking van 28 December 1937, bevoegd heeft verklaard;

Aangezien de onbevoegdheid eener rechtsmacht bestaat in het betreden van een bevoegdheidsgebied dat aan een andere rechterlijke overheid behoort : (zie Verbreking 23 Maart 1925, R. D. P., blz. 470; 6 Febr. 1922, Pas. I. blz. 152; 20 Sept. 1937, Pas. I, blz. 239; 5 Oct. 1925, Pas. 1926, I, blz. 2; 27 Oct. 1924, R. D. P., blz. 958);

Aangezien de bevoegdheid der Raadkamer van Turnhout onder drie dubbel oogpunt : *ratione materiae, personae en loci*, onbetwistbaar bestond;

Aangezien betichte, in strijd met de bewoordingen zijner besluiten van 15 December 1937, in werkelijkheid niet de bevoegdheid der Raadkamer betwist, doch enkel de ontvankelijkheid der vordering van het Openbaar Ministerie;

Aangezien betichte in feite in deze besluiten enkel beweert dat de Raadkamer van Turnhout haar macht te buiten ging door tweemaal kennis te nemen van dezelfde doch anders gequalificeerde feiten;

Aangezien dit middel geen betrekking heeft met de bevoegdheid der raadkamer; doch enkel strekt tot het doen toepassen van het rechtsbeginsel bepaald in artikel 1 der wet van 21 April 1850;

Aangezien het blijkt uit de termen van artikels 135 en 539 van het wetboek van strafvordering, dat de betichte slechts ontvankelijk is verzet aan te tekenen tegen een bevel der Raadkamer, dat hem voor de correctionele rechtbank verzendt om er gevonnist te worden voor een misdrijf dat tot de bevoegdheid behoort dezer rechtbank, in het geval voorzien door artikel 539 van het wetboek van strafvordering;

Aangezien de exceptie van onbevoegdheid der Raadkamer of van den onderzoeksrechter in werkelijkheid niet voor de raadkamer werd opgeworpen;

Aangezien derwijze het verzet niet ontvankelijk is;

Gezien de artikels 130, 135, 217 en volg., 539 van het wetboek van strafvordering, de wet van 9 Augustus 1920; art. 2, 11, 12, 13, 24, 31 tot 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Vordert dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, behage het verzet niet ontvankelijk te verklaren;

Brussel, den 26 Januari 1938.

Voor den Procureur Generaal,
(get.) Sabbe.

Gehoord de betichte in zijne middelen ontwikkeld door Mr Stoffels, advocaat pleitende in het Fransch;

Gezien de ontvangstbewijzen van aanbevolen brieven gestuurd op 27 Januari 1938 aan betichte en aan zijn raadsman;

Gezien de wetsbepalingen van het strafvorderingswetboek, nopens de inbeschuldigingstellingen, en beslissende gelijkvormiglijk, het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, na beraadslaging, geeft akte aan het Openbaar Ministerie van zijn aanzoek, en de redenen er in aangehaald, aannemende;

Gezien de art. 130, 135, 217 en volg., 539 van het wetboek van strafvordering, de wet van 9 Augustus 1920; art. 2, 11, 12, 13, 24, 31 tot 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Verklaart het verzet niet ontvankelijk;

Gedurende de debatten der zaak, werd er alleen gebruik gemaakt der Nederlandsche taal, behalve de pleidooi van Mr Stoffels, die in 't Fransch uitgesproken werd.

284

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN (Kortgeding).

3 Februari 1938.

Voorzitter : M. O. Van Stratum.
Pl. : Mters Van Cutsem, Vaes, Elebaers en De Jongh.

VERZEKERING. — BEVOORRECHTE SCHULDEISCHERS. — BEKENDMAKING AAN DEN VERZEKERAAR. — ART. 7 DER WET VAN 11 JUNI 1874. — BEKENDMAKING. — GEEN BESLAG OP DERDEN.

Het verzet ingeleid door artikel 7 van de wet van 11 Juni 1874 betreffende de verzekeringen moet niet gelijkgesteld worden met het beslag onder derden voorzien door artikel 557 van het Wetboek van burgerlijke rechtspleging, maar wel beschouwd als een bekendmaking die de bevoorrechte en hypothecaire schuldeischers gemachtigd zijn te beteekenen aan den verzekeraar ten einde hunne rechten op de uit te betalen schadevergoeding te vrijwaren.

Mockfort t/ Amelinck en anderen.

Aangezien het uit de voorbereidende werken spruit, dat artikel 7 der wet van 11 Juni 1874, enkel ingelascht is geweest ter verzekering van de toepassing van artikel 10 der wet van 16 December 1851 en voor het behoud der rechten, door deze laatste wetsbepaling, toegekend aan de bevoorrechte en hypothecaire schuldeischers, zoodat het verzet ingesteld door voornoemd artikel 7 dient aanzien te worden, niet als gelijkstaande met het beslag onder derden voorzien door artikel 557 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging maar wel als een enkele bekendmaking welke de bevoorrechte en hypothecaire schuldeischers gemachtigd zijn aan de verzekeraar te beteekenen, ten einde hunne rechten op de uit te betalen schadevergoeding te vrijwaren ;

Aangezien uit de uitleggingen, verschaft na de opening der debatten, en de voorgelegde bestanddeelen spruit dat de vordering door de echtelieden Amelinck ingeroepen, ter staving van dit verzet, welke ook haren omvang moge zijn van bevoorrechte aard is, voortvloeiende uit de mondelinge overeenkomst tusschen hun en aanlegger bestaan hebbende ;

Dat diensvolgens de vraag als niet gegrond voorkomt.

Om deze redenen :

Wij, O. van Stratum, Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Antwerpen, zetelende in kortgeding, voorloopig uitspraak doende alle rechten van partijen ten gronde voorbehouden ;

Verklaren ons bevoegd voor zooveel de vraag strekt tot een einde te stellen aan de feitelijkheid waarvan aanlegger beweert het voorwerp te zijn ;

Voor het overige verklaren ons onbevoegd.

285

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TURNHOUT

28 Mei 1936.

Voorzitter : M. Janssens Ch.
Bijzitters : MM. Van den Hove d'Ertsenryck A. E
en Swennen J. G. L.
Pl. : Mrs Van Dessel Edg. en Verachttert C.

PAULIAANSCH RECHTSVORDERING. — VOORWAARDEN : BENADEELING VAN SCHULDEISCHER, BEDRIEGLIJKE HANDELING. — ART. 1167 B. W. — BEWIJS. — OMSTANDIGHEDEN DER HANDELING.

De voorwaarden tot het instellen eener Pauliaansche rechtsvordering zijn :

1° dat de schuldeischer door de handeling van den schuldenaar benadeeld is, het is te zeggen dat de schuldenaar, als rechtstreeksch en onmiddellijk gevolg van de handeling, zich onvermogen gemaakt heeft of erdoor zijn reeds bestaande onvermogenheid nog vermeerderd heeft ;

2° dat de handeling bedrieglijk geschied is, het is te zeggen dat beide verweerders, zoowel de schuldenaar als de derde met wien hij den verkoop gesloten heeft, wisten dat de schuldeischers er door zouden benadeeld worden.

Zoowel het bewijs van de benadeeling als van het bedrog mag door alle rechtsmiddelen, bloote vermoedens inbegrepen, geleverd worden en het mag derhalve afgeleid worden uit de omstandigheden zelf waarin de betwiste handeling bedreven werd.

Raiffeisenkas van Herenthout t/ Degroof A. en L.

Gezien het inleidend exploit van dagvaarding door ambt van deurwaarder L. Van Heukelen te Herentals in dato van 1 Juli 1935, geboekt, en strekkende om te hooren zeggen voor recht dat de akte, verleden vóór Mr Van Schoubroeck, notaris in standplaats te Herenthout, in dato 30 October 1933, houdende verkoop door Alfons De Groof aan Louis De Groof van de onroerende goederen in die akte beschreven, mits de koopsom van 10.000 frank, onecht, 't is te zeggen fictief en bedrieglijk is en door dezen afstand van goederen de verweerder, Alfons De Groof, de maatschappij-aanlegster in hare rechten van schuldeischers van den verweerder benadeeld heeft ; diensvolgens te hooren zeggen voor recht, dat de verkoop der onroerende goederen nietig is en te hooren bevelen dat het tusschenkomend vonnis zal worden vermeld in den rand der overschrijving, die gedaan werd ten bureele der hypotheek te Turnhout, van de verkoopakte van 30 October 1933 ; te hooren zeggen, dat de bewaarder der hypotheek deze randmelding zal doen op enkele beteekening aan hem van de expeditie van het vonnis ; aan de maatschappij-aanlegster akte te hooren verleen van haar voorbehoud harer rechten en vorderingen ; beide verweerders zich solidairlijk te hooren veroordeelen in de kosten ;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten en dat van den eisch tot nietigverklaring van verkoop regelmatig melding werd gemaakt ten hypo-

theekkantore te Turnhout in margina van de overgeschreven verkoopakte ;

Aangezien de volgende feiten vaststaan : dat, ingevolge een mondelinge niet betwiste overeenkomst, in datum van 14 December 1928, de zoon van eersten verweerder, August De Groof, en zijne echtgenoot, Antoinette Verwimp, te leen ontvangen hebben van aanlegster, de som van 26.000 fr., welke moest dienen voor het bouwen eener woning en welke ontleenens, buiten andere voorwaarden, zich verbonden terug te betalen binnen den tijd van 10 jaar, met jaarlijksche afkortingen van 2.600 frank ; dat de eerste verweerder, Alfons De Groof, en de genaamde Frans Verwimp, vader van Antoinette Verwimp, bij dezelfde overeenkomst verklaard hebben hoofdelijk voor het geheel en ondeelbaar borg te blijven voor de ontleenens en zich samen met hen en in dezelfde voorwaarden te verbinden ; dat de ontleenens in gebreke gebleven zijn de afkortingen te voldoen en bij vonnis van deze rechtbank in dato van 4 October 1934 veroordeeld werden, samen met de borgen, tot betaling aan aanlegster eener som van 23.000 frank, nog verschuldigd in kapitaal, en 4.426 frank, wegens achterstallige interesten ; dat echter reeds op 30 October 1933, door akte voormeld, verweerder Alfons De Groof al zijne goederen uitterhand verkocht had aan zijn zoon, Louis De Groof, tweeden verweerder, namelijk « een geringe landbouwerswoning met aanhoorigheden en hof in de Doornestraat te Herenthout, groot 7 aren 55 centiaren, en een bouwland te Herenthout, groot 56 aren 25 centiaren, mits de koopsom van 10.000 frank, onmiddellijk betaald door den koper, waarvan de tegenwoordige akte is, dienen voor kwitantie en ontlasting ».

Aangezien aanlegster de geldigheid van laatstgenoemde verkoopakte betwist als zijnde fictief en bedrieglijk, opgesteld met het eenig inzicht het bezit van den schuldenaar aan zijn schuldeischers te onttrekken en derhalve, steunend op artikel 1167 van het Burgerlijk Wetboek, vraagt dat de rechtbank beslisse dat deze verkooping nietig is ;

Aangezien de voorwaarden tot het instellen eener Pauliaansche rechtsvordering zijn : 1°) dat de schuldeischer door de handeling van den schuldenaar benadeeld is, het is te zeggen dat de schuldenaar, als rechtstdeeksch en onmiddellijk gevolg van de handeling, zich onvermogen gemaakt heeft of erdoor zijn reeds bestaande onvermogenheid nog vermeerderd heeft ; 2°) dat de handeling bedrieglijk geschied is, het is te zeggen, dat beide verweerders, zoowel de schuldenaar als de derde met wien hij den verkoop gesloten heeft, wisten dat de schuldeischeres erdoor zou benadeeld worden (Kluyskens, de Verbintenissen, n° 95) ;

Aangezien de eerste verweerder niet betwist dat de onroerende eigendommen, hoeve en bouwland, welke hij door de betwiste akte van 30 October 1933 aan den tweeden verweerder verkocht heeft, zijn eenig bezit uitmaakten, zoodat hierdoor voldoende bewezen is dat, als rechtstreeksch en onmiddellijk gevolg van deze verkooping, hij zich on-

vermogen gemaakt heeft, waardoor dus de eerste voorwaarde vervuld is ;

Aangezien aanlegster, als bewijs dat de betwiste verkooping bedrieglijk geschied is, aanvoert, dat de financiële toestand van den hoofdschuldenaar, August De Groof, op dat oogenblik reeds hopeloos was, vermits hij gedurende verschillende jaren de voorziene afkortingen niet betaald had, noch zelfs de interesten op het geleende kapitaal, en dat in den loop van het jaar 1934 zijn onroerende goederen bij dadelijke uitwinning verkocht zijn, zonder dat de hypotheekhouders volledig zijn kunnen worden afbetaald ; dat de slechte geldelijke toestand van de Weduwe Frans Verwimp, algemeen bekend was en deze eveneens, op 18 Februari 1935, hare onroerende goederen heeft zien verkoopen, ingevolge eene rechtspleging van dadelijke uitwinning, en de opbrengst voldoende geweest is om de hypotheekhouders te betalen ; dat eindelijk de verkooping op een verdacht oogenblik geschied is, enkele dagen nadat de hoofdschuldenaar op 24 October 1933 was aangemaand geworden om onverwijld te betalen, ingevolge een beslissing genomen door het bestuur, van welke aanmaning aanlegster nochtans het bewijs niet voorbrengt ;

Aangezien verweerders, zonder genoemde feiten ernstig te betwisten, zich vooral erop beroepen dat vermits de verkooping heeft plaats gehad in 1933, de eerste verweerder op dien oogenblik den toestand van zijn zoon August niet noodzakelijk moest kennen en in feite niet gekend heeft ; dat er alsdan geen proceduur tegen August De Groof aanhangig wegens wanbetaling en hij, eerste verweerder, ook geen aanmaning of vertoefstelling had ontvangen vanwege aanlegster om aan zijne verplichtingen als borg te voldoen ;

Aangezien nochtans door de feiten en omstandigheden ter zake voldoende bewezen is dat de eerste verweerder, gehouden tegenover aanlegster door eene verplichting als hoofdelijke en ondeelbare borg, zich ontdoet van al zijne goederen, de hoeve met aanhoorigheden ; dat dit geschiedt op het oogenblik dat de geldelijke toestand zoowel van den hoofdschuldenaar als van de medeborg zeer slechts is en, gezien het verwantschap tusschen deze personen en verweerders, het niet aan te nemen is dat zulks aan deze laatste onbekend was ; dat de verkooping geschiedt door een onderhandsche akte tusschen vader en zoon, welke zoowel vóór als na den verkoop samen op dezelfde hoeve inwonen ; dat er geen afdoende uitleg verstrekt wordt waarom deze verkooping heeft plaats gehad, terwijl de eerste verweerder, dan slechts 54 jaar, nog betrekkelijk jong was en in staat om zelf de hoeve te blijven uitbaten, des te meer daar de tweede verweerder verklaart het beroep van diamantslijper te hebben uitgeoefend ; dat, hierover uitdrukkelijk ondervraagd, de tweede verweerder evenmin een afdoenden uitleg heeft kunnen geven betreffende de wijze waarop hij zich de som van 10.000 frank heeft aangeschaft om den koopprijs te betalen ;

Aangezien het bewijs van het bedrog mag geleverd worden door alle rechtsmiddelen, bloote

vermoedens inbegrepen, en derhalve mag afgeleid worden uit de omstandigheden zelve waarin de bewiste handeling bedreven werd ;

Aangezien in het onderhavig geval, waar het een verkoopakte tusschen vader en zoon betreft, het bedrog door de hooger vermelde omstandigheden voldoende bewezen is ;

Aangezien bijgevolg de vraag gegrond is, en de rechtspleging is geschied onder toepassing van artikel 68-2° der wet van 15 Juni 1935.

Om deze redenen :

De Rechtbank, beslissende op tegenspraak, alle andere besluiten verwerpende, geeft akte aan verweerders, dat zij de waarde van het geding schatten op 13.000 frank voor elk hunner ; zegt voor recht dat onecht, 't is te zeggen fictief en bedrieglijk is, de akte verleden vóór Mr A. Van Schoubroeck, notaris, verblijvende te Herenthout, den 30 October 1933, houdende verkoop door eersten verweerder aan tweeden verweerder, mits de koopsom van 10.000 frank, van de onroerende goederen in die akte beschreven, namelijk : « eene geringe landbouwerswoning met aanhoorigheden en hof in de Doornestraat te Herenthout, wijk C nummer 144/C en 143/i, groot 7 aren 55 centiaren, en een bouwland te Herenthout, wijk C nummer 142, groot 65 aren en 20 centiaren, en dat door deze akte de maatschappij-aanlegster in hare rechten van schuldeischeres van eersten verweerder benadeeld wordt ; zegt diensvolgens voor recht ten bate van aanlegster, dat gezegde verkooping nietig en zonder waarde is en ten haren opzichte als ongedaan moet beschouwd worden ; veroordeelt de verweerders soldairlijk in de kosten van het geding ;

Beveelt dat van dit vonnis op de kosten van verweerders ter hypotheekbewaring te Turnhout zal melding gemaakt worden in rand der inschrijving van de verkoopakte van 30 October 1933 en dat de hypotheekbewaarder deze randmelding zal doen op enkele beteekening aan hem van de expeditie van het vonnis ;

Geeft akte aan aanlegster van haar voorbehoud harer rechten en vorderingen ;

Zegt dat de uitvoering bij voorraad niet dient bevolen te worden.

386

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

24 Maart 1938.

Voorzitter : M. Ulrix.

Pl. : Mrs de Borman en Bosmans

AANSPRAKELIJKHEID. — ART. 1385. — SLACHTER VERANTWOORDELIJK ALS BEWAKER IN PLAATS VAN EIGENAAR.

Luidens art. 1385 B. W. is ofwel de eigenaar van het dier verantwoordelijk ofwel degene die zich van het dier bedient. Een slachter, om zijn beroepsbekwaamheid door den eigenaar van een varken gelast met de slachting, moet zich van het dier bedienen om het te kunnen slachten en heeft dan ook de bewaking d. i. de leiding over het te slachten dier, zoodat hij er voor aansprakelijk is.

Zelfs indien men den eigenaar beschouwt als blijvend de verantwoordelijke bewaker tijdens de slachting, dan nog zou hij ontlast zijn van verantwoordelijkheid tegenover den slachter door het dier gebeten tijdens de slachting, daar het slachtoffer, om reden van zijn beroep zelf, gehouden was zelf de noodige voorzorgen te nemen.

Cox t/ Eyben.

Gezien de stukken des gedings en namelijk de inleidende dagvaarding in dato 25 Januari 1937 ;

Overwegende dat aanlegger, slachter van beroep, op 15 December 1935 gekwetst werd ter gelegenheid van de uitoefening van zijn beroep, op het oogenblik dat hij een varken, aan verweerder toebehoorende slachtte ;

Overwegende dat verweerder betwist, dat de verwondingen opgelopen door aanlegger, terwijl hij een varken van hem slachtte, zouden het gevolg zijn van een beet, door dit varken toegebracht, zooals hij trouwens de heele versie van het ongeval, zooals aanlegger ze geeft, betwist ; dat aanlegger vraagt zulks te mogen bewijzen ;

Overwegende echter, dat het te bewijzen punt ter zake niet dienend is ; dat, moest het bewezen zijn dat de verwonding het gevolg is van een beet, dan nog niet bewezen is dat verweerder er verantwoordelijk voor is ; dat immers, luidens artikel 1385 van het burgerlijk Wetboek, verantwoordelijk is : ofwel de eigenaar van het dier ofwel degene die zich van het dier bedient, gedurende den tijd dat hij het gebruikt, dit is : dat het voor zijn gebruik, om zich er van te bedienen, te zijner beschikking staat ;

Overwegende dat vaststaat dat de aanlegger, zoon niet om zijn beroepsbekwaamheid, dan toch beroepshalve, door verweerder werd belast met het slachten van het bedoeld varken, hetwelk te dien einde, noodzakelijkerwijze, moest ter beschikking gesteld worden van aanlegger ; dat, logisch gesproken, een slachter zich van het dier moet bedienen om het te kunnen slachten en dat, om zulks te kunnen doen volgens de regels van zijn beroep, hij de bewaking, dit is : de leiding over het te slachten dier moet hebben, en er dus verantwoordelijk voor is, gedurende den tijd dat hij het dier gebruikt om zijn beroep uit te oefenen ;

Overwegende dat zulks geen twijfel laat, wanneer men met de laatste rechtspraak aanneemt dat de verantwoordelijkheid voor het feit van een dier niet berust op het feit dat men er de eigenaar van is, maar op een beginsel van schuld in hoofde van dengene die het dier onder zijn bewaking heeft ; dat dus de verantwoordelijkheid voor het feit van een dier ten slotte is : de verantwoordelijkheid voor een feit van dengene die het bewaakt, dat wil zeggen dat de verantwoordelijkheid van den bewaker steunt op dezès onvoorzichtigheid, of onbehandigheid, of zelfs van zijn gemis aan voorzorgen opdat het dier, hem ter bewaking toevertrouwd, aan niemand schade of verwondingen zou toebrengen, zoodat de verantwoordelijkheid van den bewaker in feite vaststaat, wanneer deze de leiding over het

dier had (Bg. Rechtb. Brussel 31-12-25, P. P. 1926 n° 162 bl. 208. — Pirson et Devillé, T. I. 144 en nota 2 — De Page, II. n° 1016. Advies Proc. Gen. Leclercq ; Pas. 1930, III, bl. 189, nota. — Mazeaud 1re édit., I, nrs 1104 en vlg. — Appel Angers 6 April 1936. Bull. Ass. n° 61, p. 435);

Overwegende dat in casu, de aanlegger, beroepshalve onbetwistbaar de leiding had over het varken en er verantwoordelijk voor is ;

Overwegende, ten overvloede, dat, zelfs ingeval de verweerder verantwoordelijke bewaker van het kwestieuze varken zou gebleven zijn omdat hij, tegenwoordig zijnde bij het slachten, de bewaking van het dier zou behouden hebben, dat hij dan nog van zijn verantwoordelijkheid zou moeten ontslagen worden, indien hij bewees dat het ongeval te wijten is aan het slachtoffer zelf ; dat de fout van het slachtoffer in casu duidelijk blijkt wanneer men in acht neemt dat het, om reden van zijn beroep zelf, gehouden was zelf de noodige voorzorgen te nemen om ongevallen te voorkomen (De Page, II. n° 1015) ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, uitspraak doende in openbare zitting en tegensprekelijk,

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende,

Verklaart den eisch van aanlegger, zooals hij ingesteld is, ontvankelijk doch ongegrond ;

Wijst aanlegger er van af en verwijst hem in de kosten des gedings.

237

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

9e Kamer. — 2 Februari 1938.

Voorzitter : M. De Baer.
O. M. : M. Cerckel.

STRAFRECHT. — KANSSPEL. — SNEEUWBAL. — KENMERKEN.

Onder kansspel moet verstaan het spel waarop de kans op winst afhangt, hetzij van een toeval hetzij van een gebeurtenis waarop de wil van den speler geen invloed kan hebben, zelfs wanneer die kans toeneemt met de meerdere geoefendheid of met de grootere bekendheid van den speler.

Op. Min. t/ Van Meel.

Aangezien de spelen ingericht en gekend onder den naam van «Sneeuwbal» (Boule de neige), «Kettingspel» en anderen van tweeërlei soorten zijn: in de eene soort nemen de uitbater na het spel op touw te hebben gezet, er geen deel meer aan, in dien zin dat alle geldverhandelingen, betalingen, enz., rechtstreeks tusschen de spelers gebeuren; de uitbaters van het spel doen niets anders dan aan de opvolgende spelers de formulieren te verschaffen met aanduiding der namen van de spelers die aan de reeks deelnemen;

In de andere soort houden de uitbaters van het spel de kas, alle betalingen worden in hunne handen

gedaan en zij zelf betalen dan aan de gebeurlijke winners het bedrag waartoe zij gerechtigd zijn;

Aangezien het spel waarmede betichten zich hebben onledig gehouden tot de eerste soort behoort; de persoon aan wie het formulier toegestuurd of overhandigd werd moest in geval hij wou medespelen 5 frank per postchek opsturen aan den persoon waarvan den naam op zijn formulier voorkwam als eerste van de lijst; hij moest dan zijn eigen naam onder aan den lijst opschrijven en het formulier aan de uitbaters toesturen vergezeld van eene som van 2 tot 3 frank. Als tegenwaarde van dit bedrag kreeg hij dan drij nieuwe formuliers waarop zijn naam voorkwam als nummer 5 van den lijst en deze drij formuliers moest hij dan zenden aan personen die hij in staat achtte om zelf weder opvolgers te werven en om het spel voort te zetten; naarmate het spel voortgezet werd klom zijn naam op de lijst totdat hij voorkwam als nummer 1 en dan moest hij van ieder nieuwe speler die meedoen wou een postmandaat van 5 frank ontvangen, zoodat, indien al de gekozen personen geneigd waren geweest om mede te spelen, hij met eene aanvankelijke storting van 7 of 8 frank in de mogelijkheid verkeerde om een maximum van 1.220 fr. te ontvangen, hetgeen een winst uitmaakte van 1212 tot 1213 frank;

In het geval waar alle spelers alzoo geneigd waren geweest om mede te spelen hadden de uitbaters van he tspel de som van 9 plus 27 plus 81 plus 243 plus 729 frank = 1089 frank ontvangen in betaling van 3 plus 3 plus 27 plus 81 plus 243 is 363 formulieren van een gezamenlijke waarde die zeker de 20 frank niet te boven gaat.

In feite :

Aangezien het voordeel dat de uitbaters uit het spel trokken aldus opvallend is vermits zij telkens voor ieder volledige reeks spelers 1.089 frank ontvingen voor drukwerken die geen 20 frank hadden gekost;

Aangezien de vraag rijst te weten of zulke spelen kunnen aanzien worden als kansspelen in den zin van de wet;

Aangezien onder kansspel moet verstaan worden het spel waarop de kans op winst afhangt hetzij van een toeval, hetzij van een gebeurtenis waarop den wil van den speler geen invloed kan hebben, zelfs wanneer die kans toeneemt met de meerdere geoefendheid of met de grootere bekendheid van den speler;

Aangezien dit ontegensprekelijk het geval is : dat indien men kan zeggen dat de kans op winst toeneemt wanneer men zich opvolgers kiest die in de eerste plaats actief genoeg zijn om zelf weder opvolgers te werven en indien aldus de behendigheid van den eersten speler een zekere rol speelt in het kiezen der eerste opvolgers, deze eerste speler totaal vreemd is en blijft aan het kiezen der opvolgers van tweeden rang door de opvolgers van eersten rang en nog veel meer aan het kiezen der opvolgers van derden rang door de opvolgers van tweeden rang, enz.

Dat het kiezen van onbekenden door andere personen die hem even onbekend zijn in zijnen hoofde kan gelijk gesteld worden met een louter toeval,

waarop noch zijn wil, noch zijne behendigheid, noch zijne geoefendheid den minsten invloed kunnen hebben, in andere woorden, hij hangt volledig af niet van zijn eigen behendigheid maar van de behendigheid van zijne naspelers en van de geneigdheid van zijne opvolgers om aan het spel deel tenemen;

Om deze redenen... veroordeelt betichte.

288

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE HASSELT

11 April 1938.

Alleenzetelend rechter : M. Goffinet.

O. M. : M. Van de Velde.

ACCIJNSRECHTEN. — STAALNEMING. — PLEEGVORMEN. — NIETIGHEID.

De pleegvormen voorzien door Min. Besl. van 10 September 1931 voor staalneming in zake overtreding der Wet van 13 Juli 1930 op de accijnsrechten, zijn voorschreven op straf van verval van alle verdere rechtspleging.

Het feit, voor het Beheer van Geldwezen, vervolgende partij, geen staal aan belanghebbenden te overhandigen, ten einde tegenonderzoek, of hen, na eenigen tijd, het derde staal terug te geven, miskent de rechten der verdediging en sleept de nietigheid der ingespannen vervolgingen mede.

O. M. en het Beheer van Financiën t/ Grisar.

Overwegende dat beklaagde terecht staat om te Oostham den 16 September 1936, in overtreding der wet van 13 Juli 1930, bier te hebben geleverd inhoudende dulcine, zijnde een gelijkaardige stof aan saccarine.

Overwegende dat op hooger gemelden datum, door de aangestelden der accijnzen eene proefneming gedaan werd bij de heeren Zels en Boven, bier- en limonadehandelaars te Oostham, van bieren zoogezegd geleverd door beklaagde ;

Overwegende dat door den verbaliseerenden agent drie stalen genomen werden, waarvan twee in zijn bezit zijn gebleven, en het derde aan gezegde heeren Zels en Boven overhandigd ;

dat twee maanden nadien, een der twee stalen door den verbaliseerenden agent in beslag genomen, door hem terug aan gezegde bierhandelaars overhandigd werd ;

dat slechts op 27 Februari 1937, dus meer dan vijf maanden na de staalneming, kennis gegeven werd aan de heeren Zels en Boven van den uitslag eener scheikundige ontleding door het Beheer van Geldwezen bevolen, waaruit zou blijken dat, bij de bereiding van het in staal genomen bier, «dulcine», zijnde eene zoetstof zonder voedende waarde gebruikt werd ;

Overwegende dat deswege P. V. ten hunnen laste opgesteld werd ;

dat beklaagde op 20 Februari 1937 dierzelfde feiten kennis kreeg, zonder dat er ten zijnen laste P. V. deswege werd opgesteld, daar inder-

daad P. V. van 12 Februari 1937 ten zijnen laste andere feiten aanbelangt ;

Overwegende dat getuige Janssen, Jozef, sectiehoofd der accijnzen, verbaliseerende agent, ter zitting bekent het eene staal, dat in zijn bezit, of minstens in dit van het Beheer gebleven was, teruggeven te hebben aan de heeren Zels en Boven ; dat deze alsdan, staatgaande op de handelwijze van het Beheer, of zesdes aangestelde, de stalen niet meer behouden hebben, de overtuiging hebbende dat de zaak tot geene vervolging kon aanleiding geven.

Overwegende dat bovendien beklaagde gansch vreemd gebleven is aan al de verrichtingen tusschen het Beheer en de heeren Zels en Boven, tot op 20 Februari 1937, dag waarop hij voor de eerste maal onderhoord werd nopens de feiten hem heden ten laste gelegd.

Overwegende dat in deze omstandigheden er dient beslist dat, niet alleen beklaagde, maar desgevallend zelfs de Heeren Zels en Boven, deze zich gedragende naar eene overeenstemmende handelwijze van het Beheer of zesdes aangestelde, beroofd werden van het staal dat, volgens de voorschriften der Wet, zij in hun bezit moeten krijgen om de rechten der verdediging te vrijwaren, en dit door toedoen der vervolgende partij zelve handelende door bemiddeling een harer ambtenaars, aangesteld om in haren naam de toepassing der wetten na te leven.

Overwegende dat beklaagde nooit in bezit gesteld werd van 't is eener welke staal en bijgevolg volkomen beroofd werd van de vrijwaren en waarborgen hem door de wet toegekend.

Overwegende dat de pleegvormen nopens de staalneming voorzien door Minist. Besluit van 10 September 1931 in uitvoering van art. 6 par. 8 der Wet van 13 Juli 1930, voorgeschreven zijn op straf van alle verdere rechtspleging als ongedaan te aanzien, en dit zoowel ten overstaan van het uitzonderingskarakter eener Wet die aan het Beheer buitengewone en beperkte rechten tot toezicht verleent, dan bij toepassing van het algemeen principe der vrijwaring der rechten der verdediging ;

Overwegende dat bij gebrek eener staalneming in de wettelijke pleegvormen gedaan, de overtreding ten laste van beklaagde niet bewezen is.

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, statueerende wedersprakelijk, verklaart de betichting ten laste van betichte gelegd niet bewezen,

Spreekt hem vrij en verzendt hem van het vervolg zonder kosten deze ten laste blijvende der vervolgende partij.

**Vlaamsche Juristen
Abonneert U op**

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

289

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

26 November 1937.

Voorzitter : M. De Jonge.

Rechters : M. Deckers en Lommaert.

Referendaris : M. Callaert.

Pleiters : Mrs Gyselynck, Resteau en Maeterlinck.

VERKOOP EFFECTEN MET OPPOSITIE BE- ZWAARD. — VERPLICHTINGEN VAN DEN VER- KOOPER.

De verkoper die effecten, met oppositie bezwaard, heeft geleverd, is gehouden deze effecten te vervangen door andere die den koper een rustig genot verzekeren en dit onverschillig of de oppositie al of niet in België en al of niet voor of na den verkoop aangeteekend werd.

Raiff t/ Havenith, Craen en Havenith & Craen.

Overwegende dat in feite vaststaat ;

Dat den 2 en den 7 December 1936 de gedaagden aan eischer leverden : zes Cédulas Hipotecarias Argentinas van elk 500 pesos, 5 ten honderd, Serie A. nrs 4380 tot 4385.

Dat de uitbetaling der desbetreffende coupons, vervallen 1 Januari 1937, te Buenos-Aires geweigerd werd om reden dat op de bedoelde obligatiën oppositie bestond ;

en dat eischer den 26 April 1937 vernam dat inderdaad te Buenos-Aires, dato 19 Februari 1937, oppositie aangeteekend was door eene Dame Josefin Camponar de Orlandis ;

Overwegende, dat eischer thans van gedaagden vordert :

1°) de levering van 6 soortgelijke doch vrij van oppositie of beslag, obligatiën met den aangehechten coupon van 1 Juli 1937, ter vervanging der op 2 en 7 December geleverde effecten ;

2°) de betaling eener som van 675 fr. zijnde het bedrag der op 1 Januari 1937 vervallen en niet uitbetaalde coupons ;

3°) de betaling der wettelijke intresten op 28.830 frank, tegenwaarde van 3000 Argentijnsche pesos, sedert 23 April 1937 ;

Overwegende dat gedaagden pleiten dat op den datum der operatie geen oppositie bestond zoodat op het oogenblik der levering de effecten volkomen geldig en deugdelijk zouden geweest zijn en dat zij aan al hun verplichtingen zouden hebben voldaan ;

Overwegende dat gedaagden ten aanzien van eischer opgetreden zijn als verkopers ;

Dat zij dan ook in die hoedanigheid onderworpen zijn aan de algemeene wetsbeschikkingen op de koop- en koopovereenkomst ;

Dat luidens de artikels 1625 en 1641 Burgerlijk Wetboek, de verkoper verplicht is den koper het rustig genot der verkochte zaak te waarborgen en hem ook te vrijwaren wegens elk verborgen gebrek der zaak, dat haar ongeschikt maakt voor het gebruik waarvoor zij bestemd is, dan toch dat gebruik zoodanig vermindert dat de koper, zoo hij het gekend hadde, haar niet zou hebben gekocht ;

Dat voorts, voor wat het door de gedaagden uitgeoefende bedrijf betreft, de Wet van 30 December 1867 uitdrukkelijk bepaalt (art. 67) dat de commissionairs in effecten principieel aansprakelijk zijn voor de levering van hetgeen zij verkocht hebben ;

Dat bovendien de bedoelde operatie afgesloten werd ter Beurze van Antwerpen ;

Dat volgens artikel 48 der Verordening op de Fondsen- en Wisselkoers van Antwerpen, opge maakt overeenkomstig de beschikkingen van artikel 96, titel V, Boek I, van het Wetboek van Koophandel, goedgekeurd bij Kon. Besluit d.d. 1 Februari 1935, tenzij anders overeengekomen, de zaken ter Beurs van Antwerpen afgesloten worden volgens de plaatselijke voorwaarden die door gemelde verordening en door latere beslissingen van de Beurskommissie worden vastgelegd ;

Dat krachtens art. 55 & 9° van hetzelfde reglement, als niet-gangbaar worden aanzien stukken die met oppositie aangeteekend worden en die aan den houder het rustig genot niet verzekeren waarop hij recht heeft.

Overwegende dat in casu, de oppositie den eischer ontegensprekelijk het rustig genot ontnemt dat zij voor gevolg heeft, dat hij zich in de onmogelijkheid bevindt zowel de bedoelde effecten te verhandelen als derzelver coupons te verzilveren, zoodat de bedoelde stukken voor hem zoo goed als waardeloos zijn geworden ;

Overwegende dat volgens een reeds lang gevestigde jurisprudentie de verkoper die zelfs bona fide, effecten met oppositie bezwaard heeft geleverd, verplicht is dezelve te vervangen door andere effecten die den koper een rustig genot verzekeren, en dat hij eveneens aan den koper het verlies der vervallen coupons heeft te vergoeden ;

Dat het te dien opzichte onverschillig is of de oppositie al of niet in België en insgelijks al of niet vóór of na den verkoop aangeteekend werd ;

Dat de effecten immers niet gangbaar zijn omdat zij reeds voor de levering in zichzelf een verloren gebrek of een intrinsieke onregelmatigheid droegen (hetgeen in het onderhavig geval voldoende blijkt uit de weigering van betaling op 1 Januari der vervallen coupons) en dat de later ingestelde oppositie dit gebrek niet heeft geschapen, doch hetzelfde eenvoudig door de publiceering heeft geconstateerd ;

Dat het onaannemelijk is dat de koper die klaarblijkelijk regelmatige en gangbare effecten heeft willen kopen en daarvoor den vollen prijs heeft betaald de noodlottige gevolgen eener oppositie, waaraan hij geenerlei schuld heeft, zou moeten dragen ;

Dat het den verkoper trouwens vrij staat, zijn verhaal te nemen op den persoon van wien hijzelf de stukken heeft gekocht en aan dezen laatsten eventueel ook zijn leverancier in rechten aan te spreken ;

Dat zodoende door die successievelijke acties eigenlijk de dader der onregelmatigheid onvermijdelijk zal bereikt worden en dat aldus de discussies over de deugdelijkheid der operatie uiteinde-

lijk beslecht zal worden tusschen personen die er rechtstreeks belang bij hebben;

Overwegende tenslotte dat, indien elke levering voor eene oppositie gedaan als regelmatig moest beschouwd worden, men tot deze consequentie zou komen dat de bona fide-kooper, die op onrechtmatige wijze verkregen effecten ontvangt, zich van alle verhaal verstoken zou bevinden tegenover zijn verkooper indien deze met bekwame spoed de hem rechtstreeks of onrechtstreeks door den dader der onrechtmatigheid onverhandigde waarden met bekwamen spoed van de hand zou gedaan hebben (Cf. o.a. Hof Gent, 30 Juli 1974, Pasic. 1874, 2, 419 Hrbk. Brussel 19 Februari en 28 Juli 1906 bekrachtigd door Hof Brussel, 17 Juli 1907, Jur. Brux. 1908, bl 5, Antw. 13 Mei 1927, bekrachtigd door Hof Brussel, 28 December 1929 - (onuitg.), Hof Luik, 12 Febr. 1927, Pas. 1927, 2, 121, Hof Luik, 12 November 1928, J. T. 1929 N° 3156. Scheidsrechterlijke uitspraken Beurs-Commissie Antwerpen: 2 Nov. 1888, 17 Januari 1891, 10 Januari 1893, 6 Februari 1920, 11 Oktober 1920, 16 November 1928);

Overwegende derhalve dat ofschoon in casu de goede trouw van gedaagden geenszins in het gedrang wordt gebracht, zij nochtans aan de verplichting regelmatig en gangbare effecten te leveren niet kunnen ontkomen;

Dat de actie van den eischer bijgevolg gerechtvaardigd is, de gevorderde bedragen en intresten als zoodanig niet betwist zijnde;

Overwegende dat eischer zich bovendien beroept op het feit dat de bedoelde effecten een met onuitwisselbare inktstempel aangebrachte melding «Delegacion de Hacienda Barcelona» dragen, en dat zij reeds daardoor op grond van artikel 55 paragraaf 7° van het Antwerpsche Beursreglement niet gangbaar zouden zijn;

Dat gedaagden opwerpen dat dit middel niet in aanmerking zou mogen genomen worden daar het niet in de dagvaarding geformuleerd is doch voor het eerst bij mondelinge conclusiën ter zitting voorgebracht werd en dus het rechterlijk contract te buiten zou gaan;

Overwegende evenwel dat op deze discussie niet dient te worden ingegaan, daar de actie zooals gezegd, reeds als gegrond voorkomt, op het middel in de dagvaarding besloten;

Recht doende :

Veroordeelt de gedaagden hoofdelijk :

1) Aan eischer te leveren zes Cédulas Hipotecarias Argentinos van elk 500 pesos niet bezwaard door oppositie met de aangehechte coupons van 1 Juli 1937 en wel ter vervanging van en in ruil voor de op 2 en 7 December 1936 geleverde obligatiën;

2) Aan eischer te betalen : a) de som van 675 frank verhoogd met de wettelijke intrest sedert de dagvaarding; b) den wettelijken intrest op 28.830 frank sedert 23 April 1937;

Veroordeelt hen bovendien in de kosten des gegings;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande hooger beroep doch mits stellen- de zekerheid.

290

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

10de Kamer. — 29 Mei 1936.

Voorzitter : Mr Willems.
Referendaris : Mr L. Lonneville.
Pleiter : Mter Boeykens.

WISSEL. — FONDS TOT BETALING. — EIGENDOM VAN DEN TREKKER. — VOORRECHT TEN BATE VAN DEN TREKKER.

De rugteekening brengt geen eigendomsoverdracht van het fonds tot betaling teweeg.

De houder heeft er slechts een voorrecht op tegenover de schuldeischers van den trekker.

Francotte t/ Cuvelier.

Gelet op art. 4 der Wet van 15 Juni 1935.

Gezien geboekte dagvaarding van 31 Januari 1936, strekkende betaling van de som van 3.300 fr. waarde van drie aardappeluitroeiers, waarvan eischer eigenaar zou geworden zijn bij mondelinge overeenkomst gesloten met de Vennootschap «Comptoir d'Escompe de Nivelles» en die het fonds tot betaling uitmaken van het saldo van een wissel groot 6.600 frank, waarvan genaamde vennootschap houder is ;

Aangezien het ten onrechte is dat verweerder de onbevoegdheid ratione loci dezer Rechtbank om over het geding te oordeelen opwerpt, onder voorwendsel dat hij woonachtig is te Aalst, waar de kwestieuze uitroeiers hem door de thans gefailleerde Naamlooze Vennootschap F. Rigaux en G. Francotte in bewaring gegeven werden;

Dat de bestellingsbon, waarop hij zich steunt om te beweren dat hij de uitroeiers slechts in bewaring gekregen heeft en die hem verplicht ze 1.200 frank stuk te betalen in geval van verkoop, de bevoegdheid dezer Rechtbank uitdrukkelijk bedingt;

Aangezien verweerder de ontvankelijkheid der vordering betwist om reden dat de uitroeiers hem in bewaring gegeven werden door de N. V. F. Rigaux en G. Francotte en dat aanlegger niet bewijst dat thij in de rechten van die Vennootschap getreden is;

Aangezien de eischer ter staving zijner vordering beweert dat de N. V. F. Rigaux en G. Francotte een wissel groot 6.600 frank op verweerder getrokken heeft tot vereffening eener rekening van dergelijk bedrag en hem aan de Vennootschap Comptoir d'Escompte de Nivelles, overgedragen heeft;

Dat deze Vennootschap die alzoo eigenares geworden was van de aardappeluitroeiers welke het fonds tot betaling van den wissel uitmaakten, hem den eigendom van drie dezer afgestaan heeft;

Aangezien de rugteekening de eigendomsoverdracht van het fonds tot betaling niet teweegbrengt;

Dat weliswaar, luidens artikel 6 der Wet van 20 Mei 1872, de houder een uitsluitend recht heeft tegenover de schuldeischers van den trekker op het fonds tot betaling, dat in de handen van den betrokkene bestaat op het oogenblik der eischbaarheid van den wissel;

Maar dat het fonds tot betaling eigendom blijft van den trekker en slechts belast wordt met een voorrecht ten bate van den houder tegenover de schuldeischers van den trekker (Fredericq, Handelsrecht, d. I, n° 303, J. Fontaine, de la lettre de change et du billet d'ordre, n° 246 en volg.);

Aangezien de Vennootschap «Comptoir d'Escompte» te Nivelles dus geen eigenares van de kwestieuze uitroeiers geworden was en tengevolge er den eigendom van aan eischer niet kon afstaan;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende verklaart zich bevoegd *ratione loci*; verklaart eischer niet ontvankelijk in zijn vordering en veroordeelt hem in de kosten des gedinges.

291

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 29 April 1937.

Voorzitter : M. Claeys.

Rechters : MM. Reyniers en Dosogne.

Referendaris : M. Maraite.

Pleiters : Mrs Hubené en De Cnyf.

BRIEFWISSELING. — ONEIGENLIJK MISDRIJF. — PLAATSELIJKE BEVOEGDHEID. — ART. 42 DER WET VAN 25 MAART 1876. — INLICHTINGSKANTOOR. — ONNAUWKEURIGE INLICHTINGEN. — DRAAGWIJDTE. — GEEN VERTROUWELIJK KRAKTER. — SCHADEVERGOEDING.

Het oneigenlijk misdrijf wordt begaan ter plaatse waar de onderzoeker onnauwkeurige inlichtingen door den bekendmaker gegeven, hoort of leest.

Zoo in het belang van den handel over 't algemeen het aan een inlichtingskantoor toegelaten wordt aan eenieder, zelfs slechte inlichtingen over een persoon te verstrekken in zoverre zij volkomen met de waarheid strooken, behoort het hem echter niet aan wien het ook zij, inlichtingen nopens iemand mede te deelen waarvan het voorafgaandelijk de waarachtigheid niet grondig heeft onderzocht.

De aantekeningen of de kaartjes door inlichtingskantoren afgeleverd, om reden van een gebeurlijke rechtbaarheid, mogen hoegenaamd niet vertrouwelijk worden geacht; de voorzorg van voormelde kantoren door aan hun klandizie het geheim ervan aan te bevelen verandert op geene wijze hun karakter daar een geheim dat ter kennis van allen aangeboden wordt en dat de eerste de beste bij machte is zich te verschaffen klaarblijkelijk ophoudt een geheim te zijn.

Bij gebrek aan nauwkeurige gegevens heeft het nadeel geleden door het slachtoffer, door de Rechtbank «ex aequo et bono» te worden geschat.

De Paepe t/ Janssen.

Aangezien de eisch door aanlegger ingediend er toe strekt van verweerder ten titel van vergoeding hoofdens stoffelijke en zedelijke schade welke deze laatste hem heeft berokkend met verkeerde inlichtingen aan zekeren heer Alderweireldt, gehuisvest te Gent, gegeven te hebben betaling der

som van 50.000 frank of welke andere ex aequo et bono, vast te stellen door de Rechtbank, te bekomen met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedinges;

Aangezien aanlegger daarenboven verweerder heeft gedagvaard om hem te hooren machtigen het tusschen te komen vonnis op zijne kosten te doen inlasschen in vijf Belgische Vlaamsche dagbladen zijner keuze, en te hooren zeggen voor recht dat voormelde kosten zooals de gerechtelijke interesten vanaf den dag der voorschotten inbaar zullen zijn op enkel vertoon der kwijtschriften van de uitgevers dezer dagbladen;

Omtrent de bevoegdheid «*ratione loci*»;

Aangezien verweerder ten onrechte de onbevoegdheid «*ratione loci*» dezer Rechtbank opwerpt, om over den onderhavigen eisch te oordeelen;

Aangezien inderdaad in onroerende zaken de aanlegger gerechtigd is den verweerder te betrekken niet alleen vóór de Rechtbank zijner woonplaats maar ook vóór den Rechter van het oord waar de verbintenis waarvan uitvoering wordt vervolgd, tot stand gekomen is (wet van 25 Maart 1876, art. 39 en 42);

Aangezien dergelijk vermogen uitgeoefend mag worden wanneer deze verbintenis uit een oneigenlijk misdrijf voortvloeit (Bontemps, art. 42 n° 4; De Paepe, Burg. bevoegd. D. I. 2de studie n° 46);

Aangezien er derhalve dient op te vorschen alwaar het oneigenlijk misdrijf werd gepleegd wijl de verplichting om de schadeberokkende gevolgen ervan te vergoeden, ontstaat van het oogenblik zelf waarop het bedreven werd (B. W. art. 1382-1145);

Aangezien inlichtingen, waren zij mondeling of bij tusschenpersoon medegedeeld als dusdanig niet bestaan en niet vatbaar zijn om eenige werking te hebben zoolang de ingelichte geen kennis ervan heeft gekregen, daar de brief of de bode slechts worden gebruikt om aan den onderzoeker het woord van den berichtgever over te maken;

Aangezien het diensvolgens ter plaats is waar de onderzoeker het antwoord van den bekendmaker hoort of leest, dat de inlichtingen worden gegeven en het oneigenlijk misdrijf wordt begaan, zoo, wel te verstaan de gezegde inlichtingen van aard zijn een nadeel te weeg te brengen (Bontemps, art. 42 n° 8 en 11; De Paepe, loc. cit. Thibault Resp. en matière de renseignements commerciaux n° 209);

Aangezien uit de bestanddelen der zaak blijkt en overigens niet ernstig geloofend mag worden dat het werkelijk te Gent is dat de inhoud van den staat van inlichtingen ter kennis van den bestemming den heer Alderweireldt werd gebracht en daarna door dezen aan aanlegger werd medegedeeld;

Aangezien daaruit volgt dat het insgelijks te Gent is dat het schadeverwekkend feit werd voltrokken en de herstelling dezer schade heeft opgevorderd (Handelsrechtb. Gent, 21 April 1888; J. C. F. 1888 n° 318 bl. 428; Handelsrechtb. Gent 19 Juli 1905, J. C. F., 1905, n° 2959, bl. 441; Handelsrechtb. Gent 14 Maart 1907, J. C. F., 1907, n° 3172, bl. 176; Beroepsh. Gent, 14 Maart 1907, J. C. F., 1907, n° 3172, bl. 176; Beroepsh. Gent, 22 Novem-

ber 1911; J. C. F., 1912, n° 3920 bl. 174; id. 17 Nov. 1934, J. C. F., 1935, n° 5494, bl. 24);

Aangezien de bovenstaande beschouwingen afdoende betoogen dat deze Rechtbank bevoegd is «ratione loci» om den voorhanden eisch te beslechten;

Ten Gronde :

Aangezien verweerder om de slechte toestanden te verhelpen die zich in het bouwvak op solvabiliteits- en betalingsgebied sinds ettelijke jaren hebben voorgedaan, een inlichtingskantoor onder de benaming B. I. K. te Antwerpen heeft gesticht ten einde aan de erbij aangeslotene leden alle mogelijke inlichtingen vertrouwelijk te bezorgen;

Aangezien verweerder op verzoek van eenen zekeren heer Alderweirelt aan dezen den hieronder vermelden staat van inlichtingen betreffende aanlegger heeft toegericht: «Vraag n° 728- Antwerpen, den 7 December 1936, Mijnheer, Gevolg aan uw inlichtingsvraag n° 727, van 5n dezer, betreffende D. P. R., hierna de gevraagde inlichtingen; Onsolvabel persoon die zijne verplichtingen niet nakomt en onregelmatig betaald met groote vertraging. Staat ten ander niet goed aangeschreven. De levering mag slechts geschieden dan tegen kontante betaling. Hoogachtend; Voor B. I. K., g. Raeymaekers»;

Aangezien dergelijke mededeeling als gevolg heeft gehad dat voornoemde heer Alderweireldt die aan aanlegger eene machine ter waarde van 8000 fr. te koop aangeboden had deze slechts heeft willen leveren tegen dadelijke betaling;

Aangezien aanlegger die zich met reden over zulke houding verwonderde en aan zijnen verkoper dienaangaande uitlegging verzocht alsdan toevallig vernam welke ongunstige inlichtingen nopens zijne persoonlijkheid en zijn betaalvermogen verweerder aan zijnen correspondent had gegeven;

Aangezien het buiten kijf valt dat zoo in het belang van den handel over 't algemeen het aan een inlichtingskantoor toegelaten wordt aan eenieder zelfs slechte inlichtingen over eenen persoon te verstrekken in zooverre zij volkomen met de waarheid strooken het hem oogenschijnlijk niet behoort aan wien het ook zij inlichtingen nopens iemand mede te deelen waarvan het voorafgaandelijk de waarachtigheid niet grondig heeft onderzocht (Handelsrechtb. Gent 25 November 1908, J. C. F., 1909, n° 3459 bl. 170 en opmerkingen onder deze beslissing);

Aangezien zulke voorzorgmaatregel zich ter zake des te meer opdrong daar het ging over inlichtingen die van aard waren te kunnen worden verspreid onder een groot aantal personen met wie de benadeeligde in een zeer nabije toekomst in zakenbetrekking kon komen;

Aangezien uit de ter debatten overgelegde stukken ten genoeg van recht spruit dat, in strijd met hetgeen verweerder heeft geschreven, aanlegger niettegenstaande zekere moeilijkheden door hem ontmoet in den beginne der uitoefening van zijnen handel, altijd al zijne schulden op hun vervaldag stipt heeft vereffend en door al zijne leveranciers

als eene eerlijke en gegoede handelaar wordt beschouwd;

Aangezien verweerder overigens het tegenovergestelde noch bewijst noch aanbiedt te bewijzen daar hij zich volledig rekenschap geeft dat hij daartoe niet zou kunnen geraken;

Aangezien verweerder niettemin om de door hem begane fout te verschoonen beweert, weliswaar, dat de inlichtingen welke hem aangaande aanlegger door een ander kantoor worden overgemaakt met de zijne volkomen overeenstemmen;

Aangezien de schriftelijke verklaring, die in den bundel van verweerder berust en waarmede hij zijne bewering wil steunen van alle bewijskracht ontbloomt is en als dusdanig door de Rechtbank niet in aanmerking genomen mag worden, vermits zij noch den naam eener handelsfirma vermeldt noch geteekend werd en schijnt door verweerder zelf van top tot teen voor de aangelegenheid geschapen en voorgelegd te zijn;

Aangezien zelfs aannemende, bij loutere veronderstelling, dat verweerder door zijne aangestelden in dwaling zou gebracht zijn betreffende de persoonlijkheid van aanlegger en al de nuttige en noodige inlichtingen zich zou hebben aangeschaft om het betwiste certificaat op te stellen, dan nog zou hij eene grove nalatigheid bedreven hebben met de nauwgezetheid van gezegde inlichtingen niet zorgvuldig nagezien te hebben vooraleer ze aan derden kenbaar te maken;

Aangezien verweerder, verder, om te trachten den tegen hem ingespannen eisch schaaak te zetten, te vergeefs opwerpt dat den staat van inlichtingen, waarvan sprake, van den bundel van aanlegger hoeft verwijderd of ten minste niet tegen hem ingeroepen mag worden daar dit stuk een vertrouwelijk karakter bekleedt;

Aangezien eene vaste rechtsleer en een gevestigde rechtspraak het eens zijn om te beslissen dat de aantekeningen of de kaartjes door inlichtingskantoren afgeleverd, om reden van eene gebeurlijke ruchtbaarheid hoegenaamd niet als vertrouwelijk mogen worden geacht en de voorzorg door voormelde kantoren aan hun klandizie het geheim ervan aan te bevelen op geener wijze hun karakter verandert (Valery: Des lettres missives 1911 N° 282; Lacombrade: Les lettres missives 1908, bl. 227; Jardel: La lettre missive 1911, bl. 55; Rouen 18 Juni 1881, Fr. Pas. 1883-2-1148; en het arrest Req. 5 December 1881, eodem loco dat de voorziening afwijst; Luik, 16 November 1883, Pas. 1884-2-12; Handelsrechtb. Brussel, 6 Juni 1892, B. J. 975; 13 November 1913, J. C. B. 1914, 36; Handelsrechtb. Verviers 10 April 1902; P. P., 218);

Aangezien het overigens onaannemelijk zou zijn, dat een agentschap welk zijne mededeelingen met het gewag «Vertrouwelijk» bestempelt dan wanneer het zich voorbehoudt al de in zijne bezit gekomen inlichtingen bekend te maken aan andere klanten dan den bestemming, bij eene listige kunstgreep ontkome aan de verantwoordelijkheid die op hem slaat door leugenachtige geruchten te verspreiden (Peret, L'inviolabilité du secret des lettres 1895, bl.

83; Handelsrechtb. Antwerpen, 18 Juli 1891, S en P. 1894-4-12);

Aangezien inderdaad het agentschap mits betaling de opbrengst van zijne opzoekingen ter beschikking van gelijk welken vraagal legt;

Aangezien een geheim dat ter kennis van allen aangeboden wordt en dat de eerste de beste bij machte is om zich te verschaffen klaarblijkelijk ophoudt een geheim te zijn (Thibault: De la responsabilité en matière de renseignements commerciaux n° 127);

Aangezien het ook niet aan aanlegger verweten mag worden zich in bezit gesteld te hebben van den besproken staat van inlichtingen wanneer men overweegt dat aanlegger op het oogenblik waarop hij dezen staat ontving, volstrekt onbewust was van de verbintenis welke de heer Alderweireldt op zich genomen had;

Aangezien hadde aanlegger zulke verbintenis gekend, dan nog zou hij geen schuld hebben begaan vermits volgens zijne meening het verwerven zooals het voorleggen van dezen staat van inlichtingen hem onontbeerlijk toeschenen om het door hem geleden nadeel te doen ophouden en te gelijktijd te herstellen (Verviers 10 April 1902, P. P. 1218; Handelsrechtb. Brussel, 28 October 1932; Revue Générale des assurances et des responsabilités 1933-1150-1);

Aangezien de hoogere uiteengezette beweegredenen afdoende aantoonen dat aanlegger ten volle gerechtigd is van verweerder dienaangaande schadevergoeding op te vorderen, op voet der beschikkingen van artikels 1382 en 1384 van het burgerlijk wetboek);

Aangezien te dien opzichte het echter dient te wijzen dat aanlegger's aanvraag het voorhanden vonnis in vijf Vlaamsche dagbladen te mogen doen inlasschen, zich geenszins in zake opdringt daar het onomstootbaar vast staat, dat het inlichtingsbulletijn waarover het geschil loopt aan den heer Alderweireldt alleen door verweerder ter inzage werd toegezonden;

Aangezien aanlegger aanbiedt, weliswaar, door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, te bewijzen dat onderscheidene leveranciers kennis hebben gekregen van die valsche inlichtingen en hij diensvolgens van verschillende ondernemingen be-roofd werd welke op het punt waren hem te worden toevertrouwd;

Aangezien het niet past dusdanig aanbod in te willigen, vermits deze te bewijzen feiten door aanlegger in al te weinig nauwkeurige bewoordingen werden gesteld om door het tegenbewijs te kunnen bestreden worden;

Aangezien aanlegger in de hieronder vastgestelde som de billijke vergoeding zal vinden van de zedelijke en stoffelijke schade welke hem door de lichtzinnige handelwijze van verweerder werd toegebracht;

Om deze redenen,

De Rechtbank alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende, verklaart den eisch ontvankelijk en gegrond in de hierboven bepaalde maten; ontzegt aan aanlegger het meer gevorderde;

verwijst derhalve verweerder aan aanlegger te betalen, de som van 500 fr. met de gerechtelijke interesten en de kosten des gedinges begroot op 200 fr. 05.

292

VERDEGERECHT TE BRUGGE

3de Kanton. — 3 Maart 1937.

Vrederechter: M. Declerck.
Pleiters: Mters Strubbe en Dumon.

HANDELSHUURCEEL. — VERGOEDING BIJ NIET HERNIEUWING. — VOORWAARDEN.

Om op grond van artikel 2 van de wet van 20 Mei 1931 een vergoeding te kunnen bekomen wegens het niet hernieuwen van een handelshuurceel, moeten de wettelijke voorwaarden vervuld zijn, onder meer moet het onroerende goed een huurwaarde hebben verworven welke gedurende de laatste drie jaren ten minste met een vierde de gemiddelde huurwaarde der drie eerste jaren overtreft, vermeerdering uitsluitelijk voortkomend van het feit van een huurder. Een vermeerdering voortspruitende uit de muntontwaarding kan niet in aanmerking genomen worden. Anderzijds moet de huurder door regelmatige documenten bewijzen dat zijn handel een belangrijke uitbreiding genomen heeft.

Loris t/ Decuypere.

Aangezien eischeres van verweerder een huis in pacht genomen heeft gelegen te Knokke, hoek Lippenlaan en Van Bunnanplaats, dat deze pacht loopende over negen jaar, op 15 Mei 1935 ten einde liep;

Aangezien eischeres op 3 November 1934 aan verweerder de vernieuwing harer pacht heeft gevraagd, hetgeen door verweerder niet werd toegestaan;

Aangezien eischeres zich beroepend op artikel 2 der wet van 30 Mei 1931 eene vergoeding van 8000 frank opvoert op grond der schade die zij opgelopen heeft door de niet hernieuwing van haar handelshuurceel;

Aangezien eischeres hare vordering steunt op het feit dat verweerder zijn eigendom heeft verder verhuurd in zeer voordeelige omstandigheden en namelijk voor een jaarlijkschen huurprijs van 14.000 fr., hetzij 6.000 frank meer dan zij zelf betaalde; dat zij zelf een belangrijke schade heeft ondergaan door de moeilijkheid die zij gehad heeft om een nieuwe gelijkaardige inrichting te vinden;

Aangezien de wet van 30 Mei 1931 volgende voorwaarden stelt voor de toekenning eener schadevergoeding;

1) dat de huurder minstens zes maanden voor het einde van de loopende pacht de voorkeur gevraagd heeft voor de pachtvernieuwing;

2) dat de nieuwe huurder in het kwestige gebouw denzelfden handel of een gelijkaardigen handel uitoefent als de uittredende pachter;

3) dat het onroerend goed een huurwaarde heeft verworven welke voor de drie laatste jaren der be-

zetting ten minste met een vierde de gemiddelde huurwaarde der drie eerste jaren overtreft, deze vermeerderde huurwaarde uitsluitend voorkomend van het feit van den huurder;

Aangezien eischeres aan de eerste voorwaarde voldaan heeft;

Aangezien de tweede voorwaarde insgelijks als vervuld mag aanschouwd worden; dat de nieuwe huurder in het huis Etam, handel drijft in linnengoed, hetgeen ook gedeeltelijk tot de handelsbedrijvigheid van eischeres behoorde; dat beide handelshuizen zich overigens tot een gelijkaardige cliënteel richten; zoodat theoretisch genomen althans de nieuwe huurder zou kunnen voordeel getrokken hebben uit de handelsactiviteit van eischeres;

Aangezien eischeres nochtans in gebreke blijft te bewijzen dat zij de laatste en voornaamste voorwaarde heeft vervuld; dat zij namelijk door haar uitsluitende activiteit de huurwaarde van het huis heeft verhoogd in de maat door de wet voorzien;

Aangezien de huurder welke eischeres heeft opgevolgd een pachtprijs heeft aanvaard welke 6.000 frank hooger is dan deze van eischeres, maar dat bij de vergelijking der cijfers niet uit het oog mag verloren worden, dat de pachtprijs van 8.000 frank vastgesteld werd voor de eerste muntontwaarding van 1926, zoodat de nieuwe pachtprijs van 1935 moet aanschouwd worden als het gevolg eener perequatie, rekening houdend met deze muntontwaarding;

Aangezien anderzijds de badstad Knokke, tusschen de jaren 1926 en 1935 een gunstige economische conjunctuur heeft doorgemaakt, welke op zichzelf eene verhooging der pachtprizen wettigt; Dat het huis in kwestie daarenboven zoo gunstig gelegen is dat het op zichzelf eene meerwaarde onvermijdelijk moest bekomen door den algemeenen opgang der omgeving;

Aangezien eischeres had dienen te bewijzen, bijvoorbeeld door hare boekhouding dat zij tusschen de beginperiode der pacht en de slotjaren der bezetting van het kwestige huis een sterke vooruitgang gemaakt had in hare cliënteel; dat zij nochtans slechts voor de jaren 1927 tot 1932 zeer oppervlakkige bescheiden voorlegt welke geen ernstige beoordeeling mogelijk maken en dat zij voor de laatste jaren 1933 en 1934, welke in de opvatting der wet zeer belangrijk zijn heelemaal geen documenten aan ons nazicht onderworpen heeft;

Aangezien eischeres aldus door haar eigen nalatigheid, elke zelfs benaderende berekening eener mogelijke meerwaarde onmogelijk maakt, welke zou kunnen van aard zijn ons te bewijzen dat zij ofwel geheel of wel gedeeltelijk door hare activiteit daartoe bijgedragen heeft;

Aangezien eischeres in de nabijheid der kwestige woning, eene nieuwe handelsuitbating heeft aar gegaan, zoodat de schade uit de verhuizing voortvloeiende, als beperkt dient aanzien te worden;

Aangezien de vordering in deze omstandigheden niet voldoende gegrond voorkomt;

Om deze redenen :

De rechtbank vonnissende tegensprekelijk en in eersten aanleg, wijst de vordering af als ongegrond en veroordeelt eischeres tot de gedingskosten.

293

VREDEGERECHT TE GENT

1ste Kanton. — 3 December 1937.

Vrederechter : M. Steyaert.

Pleiters : Mters De Rycke en De Decker.

AUTEURSRECHT. — BEWIJS. — GETUIGEN AANGEDUID DOOR SACEM. — VOORWAARDEN VAN ONTVANKELIJKHEID VAN GETUIGENVERHOOR.

Indien de aandacht van een herbergier en van de verbruikers niet onmiddellijk wordt gevestigd op de vastgestelde overtreding, door de personen die door de Sacem worden uitgezonden om overtredingen op de wet op de auteursrechten vast te stellen, is het voor de herbergier praktisch onmogelijk tegengetuigen voor te brengen. De getuigen van de Sacem die overtredingen vaststellen zijn verplicht zich bij het vaststellen der overtreding kenbaar te maken zooniet is hun getuigenis onontvankelijk.

Wayne & Lincke t/ De Smet.

Aangezien de vraag strekt tot het betalen aan ieder van eischers eene som van 50 frank, 't zij in 't geheel 100 fr., of alle andere «ex aequo et bono» te bepalen sommen ten titel van schadeloosstelling om op 25 Juni 1937 tusschen 20.45 uur en 21.45 uur de muziekstukken «Ramona» en «Oiseau Bleu» respectievelijk door eerste en tweede eischer gecomponeerd, in het openbaar te hebben laten uitvoeren;

Zich verder te hooren veroordeelen tot de gerechtelijke intresten en kosten des gedings;

Op de terechtzitting van 6 Augustus 1937 verschijnen de raden der partijen en worden aanhoord in hunne besluiten en de rechtbank verzendt de zaak naar een verdere zitting tot nederleggen der bundels;

De bundels neergelegd zijnde, sluit de rechtbank op de terechtzitting van heden 3 December 1937, de debatten en verleent volgend vonnis :

Overwegende dat in algemeene regel en in alle geval in dezer voege, de overtredingen op de wet betreffende de auteursrechten, op zulke wijze worden vastgesteld dat de overtreder zich niet doelmatig kan verdedigen;

Dat, indien de aandacht van den herbergier en der verbruikers, die de desvoorkomende getuigen zijn, niet onmiddellijk op de feiten werd gevestigd door den agent aangeduid tot het vaststellen der overtredingen, het deze personen, die de muziek met een verstrooid oor, zooniet met verveling, hebben gevolgd, onmogelijk is om later voor het gerecht te verklaren dat, op een bepaald oogenblik, een of ander muziekstuk werd uitgevoerd in de herberg van den overtreder;

Dat er feitelijk werd vastgesteld dat door de titularissen der auteursrechten, bij hunne rechtstreeksche enkwesten, enkel de agenten hunner vereeniging werden gedagvaard en deze zeer zeldzaam hunne verklaringen staven door deze van een of ander verbruiker, en dat, anderzijds het uitzonderlijk is dat een vervolgd herbergier een getuige bij het tegenenkwest doet dagvaarden; dat deze vaststellingen volstaan om de gebrekkigheid van het systeem te bewijzen;

Dat in zake «verkeer» de «vluchtig opgenomen overtreding» («contravention au vol»), met recht fel wordt beknibbeld en enkel als een kwaad werd bijgetreden; dat hier de omstandigheden dikwijls de verbaliseerende verhinderen den overtreder op staanden voet aan te houden ten einde hem in te lichten over de gedane bestatiging;

Dat niets de door de vereeniging voor auteurs-rechten bezoldigde agenten belet, buiten een zeker risico van tegenmaatregelen, zich onmiddellijk na de vaststelling te verklaren en zoo de overtreder toe te laten zijn verweer in te richten;

Dat de Rechtbank oordeelt dat het in het belang eener goede rechtspraak is elke vraag te vermijden, gesteld tot het houden van een enkwest nopens feiten die vastgesteld worden volgens de oude dwalingen;

Overwegende dat de feiten door eischeres aangehaald ontkend worden;

Op die gronden, de rechtbank, rechtdoende op tegenspraak en in hoogsten aanleg:

Verklaart het aanbod van bewijs der eischeres onontvankelijk;

Ontzegt haar hare vordering.

Veroordeelt verder de eischeres tot de kosten.

BIBLIOGRAPHIE

René DE JONGH: Codex van Sociale Wetgeving. — Eerste deel. Arbeidswetgeving. — De Sikkels. Antwerpen. - 1938.

Geen enkele stof op het gebied van het recht is aktueeler en tevens veranderlijker dan de sociale wetgeving. Zij past zich voortdurend aan aan de behoeften van den tijd, aan de eischen van het economisch leven en ontwikkelt zich doorlopend onder den invloed van de politieke factoren. Dit gebied waarop men vóór den oorlog slechts enkele schaarsche wetten kende is thans uitgroeit tot een onafzienbaar domein. Onlangs gaf Prof. Van Goethem ons nog een schitterend synthetisch overzicht van deze stof en ook waren er reeds enkele pogingen aangewend om tot een zoo volledig mogelijke codificatie te komen van al de wetten en besluiten betreffende de sociale wetgeving. Het paar Fransche verzamelingen die zulks hadden gewaagd bleken spoedig verouderd. De wetgeving ging zoo vlug dat meestal reeds na enkele maanden de verzameling der teksten niet meer op de hoogte bleek.

Was nu reeds de tijd gekomen om een definitieve codificering te wagen en alle hoegenaamde wettelijke bepalingen van welken aard ook betreffende de sociale wetgeving in een enkel grootsch geheel samen te brengen?

Mr. René De Jongh heeft het gemeend en hij heeft zijn poging doorgedreven met een bewonderenswaardige breedheid van opvatting. Het eerste deel van den Codex die thans verschijnt is uitsluitend gewijd aan de arbeidswetgeving en het is gegroeid tot een lijvig boek van 1340 blz. De auteur bepaalt zich dan ook niet bij de algemeene of zeer gebruikelijke teksten van wetten of reglementen, maar hij daalt af tot in alle hoegenaamde bijzonderheden en geeft ons een geheel zooals er in ons land ook in de Fransche taal nog geen enkel bestond. Dat dit opzet niet anders dan geloofd kan worden spreekt vanzelf. Enkel en alleen dient men zich hierbij de vraag te stellen of juist door zijn overvloed en door

het vermelden van de laatste details het werk niet zeer spoedig verouderd zal lijken. Wanneer men b.v. vaststelt dat er niet minder dan tachtig bladzijden worden besteed aan de opsomming van alle mogelijke paritaire commissies met de volledige lijst der afgevaardigden die deze commissies samenstellen, bestaat er toch wel gewettigde vrees dat binnen zeer korten tijd reeds deze gegevens niet meer bruikbaar zullen zijn en dan zou het overige van het boek zonder twijfel zeer kunnen te lijden hebben tengevolge van een ballast die er de blijvende waarde zou van verminderen.

Dit is echter een bezwaar dat van zeer bijkomenden aard is en dat geenszins opweegt tegen de reusachtige verdienste die aan het boek eigen is, ons op een volstrekt volledige en uiterst grondige wijze alle hoegenaamde bepalingen te bezorgen die men elders niet of slechts zeer moeilijk kan vinden.

Mr. De Jongh heeft zich ook een geweldige arbeid getroost door al de bepalingen van de jongste wetten samen te schakelen met de tekstten der vroeger bestaande wetten en ons aldus een volstrekt up to date verzameling te geven van alle juridische normen die het arbeidsrecht aanbelangen.

Het eerste deel dat thans verschenen is betreft uitsluitend de bepalingen aangaande den arbeid zelf en aangaande de veiligheid en gezondheid der werklieden. Arbeidsovereenkomsten, paritaire commissies, betaling van loon, arbeidsinspectie, werkplaatsreglementen, regeling van vrouwen- en kinderarbeid, acht-uren dag, 40-urenweek, beaalde verlofdagen, vreemde arbeiders, leurhandel, onderlingen bijstand, arbeid der zee-lieden, dit alles wordt behandeld in het eerste gedeelte van het thans verschenen boek, terwijl het tweede stuk zich bezighoudt met de hinderlijke bedrijven, de veiligheid en gezondheid der werklieden en der bedienden, de openluchtgroeven en de mijnen.

Het volgende deel dat naar we hopen zeer spoedig zal verschijnen, zal betrekking hebben op de sociale verzekeringen en de arbeidsgerechten, één zeer uitgebreid terrein dat stellig aanleiding zal geven tot het uitgeven van een boekdeel dat niet minder lijvig zal wezen dan het tegenwoordige.

Men denke nu echter niet dat het werk uitsluitend een verzameling van wetten en besluiten is. Vóór elk hoofdstuk heeft de schrijver ons een kort overzicht gegeven waarin de wettelijke bepalingen worden samengevat en waarin ons de kern wordt bezorgd van hetgeen verder in de teksten wordt ontwikkeld. Deze korte overzichten zijn uitstekend opgesteld en ze vormen een kostbare bijdrage voor al wie in de rechtspraktijk staat. Inderdaad, op uiterst praktische en zeer overzichtelijke wijze wordt er het essentieele in medegedeeld van wat er in de teksten zelf te vinden is. Het is voor ieder een zeer gemakkelijke leidraad die niet het minst belangrijke deel van het werk is en die als de ruggegraat vormt van de massa wetten, besluiten, reglementen en onderrichtingen die Mr. De Jongh met benedictijner geduld heeft opgezocht en samengebracht.

René Victor.

De zaakvoerende collegas en de cumulatie der mandaten in de naamlooze vennootschappen. — Schrift 3. van het Studiecentrum der Naamlooze Vennootschappen. - 8 frank. - Brussel. Etabl. Bruylant. - 1938.

Er is een derde schrift verschenen van het Studiecentrum der Naamlooze vennootschappen gewijd aan de zaakvoerende collegas en de cumulatie der mandaten in de naamlooze vennootschappen. Na voorafgaandelijk de bestaande wetgeving te hebben uiteengezet wat dit onderwerp betreft, wordt in de brochure het

wetsontwerp onderzocht van de HH. Janssens en consoorten. Het te bereiken doel is de versterking van het verantwoordelijkheidsgevoel van de beheerders.

Om dit doel te bereiken stellen de HH. Janssens en Consoorten voor: de inrichting van zaakvoerende colleges bestaande uit minimum 2 en maximum 5 leden, de beperking van de cumulatie der mandaten van zaakvoerende beheerder, de beperking van de vergoeding der niet-zaakvoerende beheerders. Het Studiecentrum is van meening dat de volgende maatregelen soms het nagestreefde doel tegenwerken en dat ze in alle geval er weinig voor geschikt zijn. En allereerst: De Inrichting van Zaakvoerende Colleges. Dergelijke organen treft men sinds langen tijd in talrijke vennootschappen aan, ook is het niet tegen het beginsel, maar tegen zijn toepassingsmodaliteiten dat het Studiecentrum optreedt.

Voor wat de beperking van de cumulatie der mandaten van zaakvoerende beheerders tot een maximum getal van vier aangaat, herinnert het Studiecentrum eraan dat het criterium van de geschiktheid van een hervorming de bescherming van het publieke spaarwezen is. Welnu, het zal dikwijls in haar eigen belang zijn dat zekere mandaten te zamen waargenomen worden door personaliteiten die op deze wijze elke vennootschap zullen kunnen doen genieten van het uitgebreid inlichtingsveld waarover zij beschikken. Indien een beperking opgelegd werd, ware het te vreezen dat de Vennootschappen die een moeilijk tijdperk doorgaan en waar hun tusschenkomst het nuttigst is, hierdoor de eerste zouden getroffen zijn.

Wat aangaat een beperking der tantiemes der niet-zaakvoerende beheerders tot 5 t.h. van het winstsaldo houdt zij geen rekening met talrijke feitelijke omstandigheden zooals de afwezigheid van alle vergoeding gedurende soms zeer lange perioden van het van wal steken en gedurende de crisisjaren. Overigens ook zijn de statutaire beschikkingen in talrijke vennootschappen desaangaande minder gunstiger dan deze door de HH. Janssens en Consoorten voorgesteld.

Deze nieuwe brochure vormt een zeer belangrijke bijdrage, is opgesteld in een uitstekende taal en verdient allen lof.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het Congres te Audenaarde-Kortrijk.

Ter herinnering! Het Congres zal geopend worden in het Gerechtshof te Audenaarde, op Zaterdag, 25 Juni, te 10 uur. Het Bestuur verzoekt dringend de deelnemers aanwezig te zijn vanaf het begin der zitting, ten einde een vruchtbare discussie van de twee belangrijke kwesties die op de dagorde staan, toe te laten: het statuut der verdediging in strafrechtelijke zaken en de werkloosheid der intellectueelen in verband met het beroep van advocaat.

Een trein vertrekt uit Brussel-Zuid, ten 8.22 uur en komt te Kortrijk aan ten 9.9 uur.

De congressisten zullen ontbijten in het hotel « In den Gouden Appel », te 12 1/2 uur.

Na een korte Algemeene vergadering, afreis per autocar naar den Kluisberg en Kortrijk.

's Avonds banket in den Stadsschouwburg van Kortrijk. De avondkleedij is gewenscht, maar niet streng verplichtend.

's Zondags vertrek per autocar naar Noord-Franrijk en lunch te Cassel.

Verscheidene Belgische en vreemde personaliteiten zullen aan het Congres deelnemen. Wij noemen o. a. Mr Pholien, minister van Justitie, Mr Appleton, voorzitter, stichter van de « Association nationale des Avocats de France », Mr Lycklama te Nijeholt, voorzitter van de Nederlandsche Advocatenvereniging, Mr Charpentier, vertegenwoordiger van den heer Stafhouder van Parijs, Mr Robert Martin, Algemeen Secretaris van de « Association des Avocats de France », Mr Telders, Voorzitter van de Jonge Balie van 's Gravenhage.

De confraters die hun toetreding nog niet zouden ingestuurd hebben worden verzocht dit te doen **vóór 20 Juni**, met het bedrag hunner bijdrage (100 fr. voor advocaten ingeschreven op de lijst en 50 fr. voor de statigsten) over te maken aan het Algemeen Secretariaat van het Verbond der Advocaten, Gerechtshof, Brussel (postcheckrekening Nr 840.77).

Zij zullen per keerende post een kaart voor de vermindering op den spoorweg ontvangen.

Voor het nachtverblijf te Kortrijk mogen zij zich wenden tot Mr Gerard Pringiers, 25, Leopoldstraat, te Kortrijk.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 23. — 4 Juni 1938. — S. N. Van Opstall: De overdracht van de aanspraak op octrooi (II, slot). — W. A. M. Creemers: Het arbitraal beding en belanghebbende derden.

Nr 24. — 11 Juni 1938. — J. W. Tabingh Suermondt, Documentaire wissels

DE GEMEENTE. — Nr 5. Practisch commentaar in zake gemeentewet — Raadplegingen. — Wetgeving. — Rechtspraak.

ECONOMISCHE TIJDINGEN — Nr 11. — 10 Juni 1938. — Kredietbank voor handel en nijverheid. — Het vraagstuk van de Congoleesche Koffie door M. Van den Abeele.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3536. — 5 Juni 1938. — L. Hennebicq: Lettre ouverte à Monsieur Justice.

Nr 3537. — 12 Juni 1938. — A. Hennebicq: Les peines sous le nouveau Code pénal italien.

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen. A. Somville, best.